

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 57.

Maribor, dne 14. maja 1909.

Letnik I.

Pred veliko bitko.

Pred veliko volilno bitko stojimo. Dalekosežne važnosti bo njen izid. Gre se za to, da uničimo liberalno stranko, ki si je po krivici dala ime Narodna stranka.

Predznamenja so ugodna. Zmaga Pišekova z velikansko večino in dejstvo, da si dr. Korošcu liberalci niso upali postaviti niti protikandidata, so nam dokaz, da naše vrlo slovensko ljudstvo ne zaupa liberalcem in da je liberalna stranka to začela čutiti.

Sedaj je torej ravno pravi čas, da z mogočnimi in silovitimi udarci zamahnemo proti liberalni stranki.

Gre se za veliko stvar, in zato vrzimo na stran vse ozire na osebe, na prijateljske razmere, na življenske udobnosti. Naš cilj mora biti edino le, uničiti na Slovenskem Štajerju ljudstvu v vsakem oziru kvarni liberalizem, ter nepremakljivo usidrati ladijo katoliške, slovenske, kmečke stranke.

Volilci! Zaupniki! Somišljeniki! V vaših rokah je dne 17. maja usoda liberalizma na Spodnjem Štajerskem. Če storite natančno in vestno vse agitacijsko delo, če obiščete vsako vas in vsakega volilca, če spravite dne 17. maja vse naše pristaše do zadnjega na volišče, potem boste na večer dne 17. maja zaslišali iz liberalnega tabora turobno in jedno vpitje: Morituri vos salutant! Umirajoči liberalizem vas pozdravljam.

Dne 17. maja pa je treba odstraniti tudi nezdrave izrastke na telesu slovenske politične organizacije na Štajerskem, plojaško uskoštvo. Nezvestoba razdira, ugonablja lastno stranko, ako se takoj prvi slučaj ne kaznuje z eksemplarično kaznijo. Magari, naj sodi kdo o posameznih osebah kakorkoli, toda

politične neznajčnosti noben poštenjak ne more odobravati. Za to pa pometimo dne 17. maja tudi z uskoki! Pogum velja in boj z uskoki bo končan. Tudi uskokov ne bo več!

Ali uničimo liberalizem in uskoštvo ali ga ne uničimo, to je torej veliko vprašanje, katerega lahko rešijo naši somišljeniki dne 17. maja. Volilci, vi imate odločitev v svojih rokah, zaupniki in agitatorji, vi pa lahko vse pripravite, da bo odločitev ugodna za katoliško-narodno stvar.

Uporabimo še dobro čas do dne 17. maja! Vsi na krov!

Pozor!

1. Poučite se takoj, kako dolgo traja v vaši občini volilni čas. Po nekaterih občinah se voli le skozi dve uri. Ne zamudite!

2. Pridite pravočasno na volišče zaradi sestave volilne komisije.

3. Če je komisija v nasprotnih rokah, naznanite takoj na volišču par svojih mož volilnemu komisarju, ki bodo kot zaupniki med celo volitvijo navzoči. Volilni komisar mora dovoliti njih navzočnost. Sicer pa tudi volilec lahko ostane v volilnem lokalu, čeprav je že volil. V deželnozborskem volilnem redu ni nobene določbe, ki bi to zabranjevala.

4. Agitatorji naj spravijo vse pristaše na volišče. Tudi v postavni bližini naj se vedno nahaja par agitatorjev. Mladeniči, na vas se zanašamo.

5. V nedeljo, dne 16. maja napravite v vsaki vasi shod in poskrbite, da so glasovnice za drug dan pripravljene.

6. Agitacija je le kaj vredna, če se zvrši od volilca do volilca!

7. Nепostavnosti si zapišite in poskrbite takoj priče, ki naj vaš zapisek sopodpišejo.

Raznoterosti.

Prosimo takojšnjih brzojavnih poročil iz vseh volilnih okrajev v Maribor, na naslov, ki zadostuje: Korošec, Maribor. Iz Maribora se bodo obvestili o izidu v vseh okrajih naši zaupniki.

Hitreje ko vsaka ptica
Leti po vasi novica:
Zadela je strela
predsednika vneta,
zgorelo je — brinje in koš . . .

Korajža ne zgine,
veselje ne mine
za nove blamaže,
jeziček se maže:
Sedemnajstega maja
se volitev obhaja,
na vrsti je zdaj ekonom —
— — — — —
— — — — —
Bog daj nam prestati še ta polom.

Ura.

(Dalje.)

— Dejal je, da pošlje najpozneje čez jedno leto vse, kar sem mu posodila in še veliko več, — glej, zdaj pa niti ne piše ne. Kdo bi si bil mislil. Da bi se mu le nič hudega ne pripetilo.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, česar bi si babica niti v najmirnejših svojih sanjah ne bila mogla misliti.

Dva dni potem, ko je kavo polila, vstane babica kakor navadno ob šestih zjutraj, postelje posteljo, na to pa sede godrnjaže za mizo, gleda, nekaj časa na škrinjo, zavzdihne in vzame molek v roko.

Zmolila je vse tri dele rožnega venca, potem pa pristavi k škrinji stolček, da bi lažje prišla nanjo. — Navijala je uro, toliko časa, da je naposled že odbila pri sv. Lenartu pol devetih, — a matere Markove ni od nikoder.

Mladeniči! Postavite se dne 17. maja v službo dobre stvari! Pomagajte nam voditi uničevalni mah-ljaj proti liberalizmu in uskoštvu. Pojdite vsi v bližino volišč! Agitirajte in ako kdo želi, da mu popišete glasovnice, storite mu to uslugo! Naprej do vse se zmage!

Pristaši K. Z. pozor! Nar. stranka je izdala celo tajno okliče, da delajo na dan volitve njihovi agitatorji z vsemi sredstvi. Opozorjamo svoje pristaše, da gledajo tem ljudem povsod na prste in naznanijo vsako nezakonito početje s pričami na vodstvo Kmečke zveze.

Dr. Benkovič vloži tožbo proti „Narodnemu Listu“ radi neresničnih napadov v posebni izdaji za celjski okraj, kakor tudi proti vsem razširjevalcem tega lista. Pazite tedaj na razširjevalce in naznanite njih imena (dr. Benkovič).

Kmetje in sploh poljedelci! V strahu in upu se potite vsa leto, da si pridelate vsakdanji kruh, nekoliko pijače in si zredite kako živinče za mesarja. Pa cene za vaše pridelke vam določuje židovsko-liberalnih bogatašev kapital. Vi ste torej sužniki tega kapitala. Iz te sužnosti odtrgati in osvoboditi se, mora biti prva vaša skrb. To pa posamezniki ne doseže; treba je združitve vseh poljedelcev in ravno to združitve izvršiti je naloga Kmečke zveze. Stopite torej vsi v Kmečko zvezo, da postanete velika mogoča celota, ki bo samostalno gospodarila s svojimi pridelki, jim sama določevala cene in ne nosila ter vzela na ponudbo, temveč kdor jih bo potreboval, bo moral priti si po nje k vam. Torej skupaj poljedelci v mogočno Kmečko zvezo. Kdor vas od te odvraca, je sovražnik vaše rešitve iz sedanje gospodarske sužnosti, je nasprotnik vaše osamosvojitve, naj je isti kmet ali gospod. Kmečka zveza! pogumno dne 17. maja na volišče in soglasno voli mo — može — priporočene ti od Slov. kmečke zveze. Ti možje imajo razum in srce za tvoje gospodarske potrebe in se bodo potrudili resno za pomoč v vsakem oziru. Častna zmaga v splošni skupini boji vam v spodbudo.

Znamenita stoletnica. Včeraj, dne 13. maja je preteklo sto let, kar so Francozi l. 1809 vzeli cesarski Dunaj. Avstrija se je takrat sama vojskovala proti mogočnemu Napoleonu, francoskemu cesarju, na jugu v Italiji pod nadvojvodo Ivanom in na severu na Nemškem pod nadvojvodo Karolom. Karol je skrčaja zmagovito preganjal združene Bavarce in Francoze, toda ko je prišel Napoleon sam k vojski,

Babica pa čaka — do ednajstih, in do dvajstih.

— Morda je zbolela, Markova, da je ni. Vendar, vsekakor je čudno to, bi vsaj kakšnega človeka poslala sem, pa nič ne —

Kar prihiti v sobo soseda Murnovka, vsa nemirna in zasopljena.

— Ali nič ne veste, babica, ali prav nič ne veste?

— Pa vendar ni Markova —?

— Prav ona!

— Bog se nas usmili — pa tako nagloma? Saj ji ni bilo nič; še včeraj je bila tukaj.

A kaj mislite, babica! Ni umrla ne, ta ženska ničvredna. — Dolžna vam je, pa tako napravi! — V Ameriko je odšla; — sinoči se je odpeljala v Ljubljano;

Babica odpre usta in sklene roke.

— Da, ravno tako je, babica. Še oni teden je dobila denar od brata, veliko denarja, pravijo. Pa vam ni prav nič dala?

Čudno je res to napravila, grdo. Pa je že božja volja taka.

Babico je začelo skrbeti.

Dobivala je vsako leto dvainštirideset goldinarjev penzija, ker je bila prejšnje čase babica v Malinovem.

Dokler je bila tu mati Markova, — o, to se je že še živelo. Pa kako bo zdaj? Stanovanje osem goldinarjev na leto, mleko in kava, to bo kakšnih petnajst, — no, to bi se naposled shajalo, samo vprašanje je, kdo bo kuhal. Postrežnice nikakor ne more najeti, vzela bi ji gotovo nad polovico penzije — in kaj bi potem — kakšna hrana? — Ne, to bi ne moglo biti!

Uboga babica!

PODLISTEK.

Volitve.

Pesem, zložena v čast liberalcem na Bizeljskem.

Možicelj postave
zaviše rokave,
pokliče volilce: Pozor;
Volitev v deželni je zbor!
Povelju pokoren
že pride Okoren,
povsod agitira,
zaslug si nabira,
se praska in piše,
debelo vsem riše
na beli papir
ime kandidata:
Franc Brinarjev ata.
En, dva, tri štir . . .
Množe se glasovi
kot sam hudir!
In glas gre po sobi:
Da, mi smo zavedni,
pred vsem napredni!
Le dajte, nosite,
glasove množite,
vse vzame predsednikov koš.
Tako obloženi,
zaslug prepojeni,
počakajo drugega dne
novico veselo ko svet izve

— — — — —
In solnce zasiže,
se zastor odvije . . .
— — — — —

se je obrnila sreča. Dne 20. aprila sta trčili avstrijska in francoska vojska na celi črti skupaj in Napoleonu se je posrečilo, odtrgati levo avstrijsko krilo od glavne vojske in s tem je bila usoda cele vojske zapečaten. Karol je moral hiteti s svojo vojsko nazaj, da je sploh rešil svojo armado na Češko, Napoleon pa je vihral ob Donavi naprej in 11. maja začel obstreljavati Dunaj, ki je bil premalo utrjen. 13. maja je Napoleon postal gospodar cesarskega Dunaja in se je nastanil v Schönbrunn. Ti dogodki so imeli strašne posledice za Avstrijo l. 1809, in je vredno, da si jih pokličemo v spomin.

General Kukovec trepeče pred šibo božjo. Slabo se godi g. generalu. Pa dec Brinarja v „requiescat in pace“ ga je navdal s smrtnim strahom. „Grobovi tulijo...“ mu zveni po ušesih. In M. „N. D.“ pravi, da je zanj protikandidat dr. Anton Medved profesor, Maribor, kakor šiba božja, ki mu preti z pogibeljo.

Dr. Kukovec kaplanom. Tudi kaplanom je začel dr. Kukovec pošiljati vabila na svoje razgovore glede svoje kandidature. Bog ve, če se bodo uresničile vaše želje, g. Kukovec! Kolikor vemo dozdej, je res bil na pravem mestu oni vzklík vaših pristašev, ko so zvedeli, da kandidira g. dr. Medved: Saj jednega kandidata nam pustite! Taka stranka kot je vaša, tudi ne bo zastopala naših zavednih slovenskih trgov! Zato se bo že poskrbelo pri tržkih volitvah!

O shodu dr. Kukovca v Veržetu se nam še poroča: Narodna ali liberalna stranka je sklicala v nedeljo dne 9. maja volilni shod v Veržetu v prostorih gostilne F. Hedžet. Shoda se je udeležilo veliko števil volilcev iz Veržeta, kakor iz sosednih občin, a ne njenih pristašev, ampak marsikatero je gnala radovednost, kaj bo govoril kandidat Kukovec. Ni tudi manjkalo njegovih pristašev, katere je povabil iz Ljutomera, ki pa so tiho glave skupaj tiščali iz bojazni pred pristaši K. Z. Za predsednika je nekdo predlagal župana iz Veržeta, g. M. Osterca. Toda smola, g. Osterc je namreč odklonil predsedništvo; nato je prevzel taisto uskok Franc Seršen mlajši in dal besedo kandidatu g. dr. Kukovcu. Govornik govori še precej stvarno o krivicah, ki jih dela nemška večina v deželni zboru nam Slovincem, razloži krivični volilni red za deželni zbor, našteva zasluge Narodne stranke za Slovence (kake zasluge?), izda se celo, da se bo zvezal s socialdemokracijo (— menda proti poslancem K. Z.), priporoča, da bi šli dne 14. t. m. vsi zopet na volišče za socialdemokrata Horvateka (ki je v Studencih vpriči dr. Kukoveca strupeno napadal Slovence). Javnosti damo na znanje, da se hočejo zvezati ali so se že zvezali celjski liberalni strankarji z najhujšimi sovražniki kmečkega stanu in slovenskega naroda, s socialdemokracijo, ki so tako jasno pokazali v Studencih mržnjo do vsega, kar je slovensko. In s takimi ljudmi hoče iti dr. Kukovec roko v roki. Vse torej kaže, da so liberalci pripravljene, — kadar gre za njih korist, skleniti zvez z vsakomur. Kako torej naj zaupamo takim ljudem. Potem dobi besedo domači nadučitelj gospod Sprager, ki strastno priporoča volilcem, da bi oddali za dr. Kukovca glasove. Sicer pa svetujemo g. nadučitelju, da naj opusti nadalje, kar je pričel, in se bolj pobriga za predmet, o katerem je toliko govorila. Govori še tudi nadučitelj Cvetko iz Vučjevasi, ki pa kvasi isto kot prejnji. Predsednik še da na glasovanje kandidature dr. Kukovca, pri katerem je dvignilo razun učiteljev in ljutomerskih naprednjakov le okoli deset volilcev iz Veržeta roke, ostali so bili pristaši K. Z. in proti dr. Kukovcu. Volilci pa

bodemo že poskrbeli, da ne dobi v Veržetu dosti glasov ter bomo vse glasove dali dne 24. maja g. dr. Medvedu v Mariboru. Kajti kdor je proti kmetu in katera stranka se združuje s kmečkimi sovražniki, ni za nas, in torej tudi ne more imeti pri kmetu nikakega zaupanja.

Namestništvo v Gradcu je izdalo odlok z dne 12. aprila, vsled katerega ima mariborski mestni urad dolžnost tudi okrajnemu glavarstvu naznanjati verske odpadnike.

Propagatorjem ponemčevalnic. V torek sta bila dva višja uradnika iz Berlina, ki proučujeta avstrijsko ljudsko šolstvo, na leitersberški šoli z blag. g. namestništvem svetnikom (grofom Attemsom in g. nadzornikom Šmorancerjem. Z uspehom, posebno v slovenskih razredih, sta bila zelo zadovoljna in sta častitela učiteljem. Eden izmed uradnikov, ki je pruski deželni svetnik, je izjavil, da bo v pruski Šleziji z vsemi močmi deloval na to, da se upelje poduk v šolah na podlagi maternega jezika. G. Pessi, ki je bil, četudi nepovabljen, poleg, je s tem dobil od pristnega Prusa po zobeh.

Mariborskemu fantasu prorokuje Nar. Dnevnik poraz pri volitvah. Vse je mogoče. Zmaga ni nobenemu kandidatu zagotovljena. Tega nas jasno uči tudi izid zadnje volitve iz splošne skupine. Kder drugače misli, se lahko težko in hudo zmoti. Nar. Dnevnik je pred volitvijo pomorno pisal: „V nobenem slučaju se zmaga Narodni stranki ni tako naravnost ponujala, kakor glede Fr. Brinarja.“ In kaj se je zgodilo? Pišek 6051, Brinar 1777 glasov! Taka so Dnevnikova prorokovanja. Zato le malo počasi! In sicer v dostojni obliki, kakor mora biti pri inteligenci običajno. Surovi, posebno še osebni napadi niso znamenje inteligence, katera voli v trgih!

Studenec pri Mariboru. Pri nas smo samostojno kandidature profesorja dr. Antona Medveda pozdravili z neomejenim veseljem. Mi gospoda profesorja kaj dobro poznamo. Slišali smo ga že mnogo, mnogokrat govoriti ter smo se prepričali, kakšen sijajen vspeh on doseže s svojimi govori. Poznamo ga iz zasebnega občevarja ter ga nad vse čislamo zaradi njegove priključive prijaznosti in vljudnosti. Posebno nam je pa drag in mil kot odgojitelj naše srednješolske mladine, kateri je vesten vodnik in velik, darežljiv dobrotnik. Koliko dijakov je že sprejelo raznoterih dobrot iz njegove darežljive roke! Radi tega mu želimo sijajno zmago ter obljubimo, da bomo po vseh svojih močeh delovali, da se ista gotovo doseže. Naj nas posnemajo vsi slovenski trgi na Spod. Stajerju, kateri spadajo k tej volilni skupini. Živel naš kandidat dr. Medved!

Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer.

Ivan Roškar, državni poslanec, Malna

Fran Robič, deželni odbornik, Gradec.

Resna beseda. Kot nasprotnika imata naša kandidata Roškar in Robič vsiljivega uskoka Zemljiča ter dva nemškutarska kandidata. Niti enega in niti drugega ne smemo podcenjevati. Za mladega Zemljiča delajo z vsemi štirimi vse učitelstvo in advokatje. Učitelji gredo od hiše do hiše. Po nekod od

naše strani ni nobene protiaagitacije. To nas navdaja s strahom. Dajte še v zadnjem trenutku zamujeno popraviti! Brez agitacije ni zmage! Pomislite, da nekateri volilci tudi ne vedo, da morajo voliti dva poslanca. S trudom in žrtvami se je ustanovila naša organizacija, ali jo naj en dan uničimo? Nikdar! Za to pa prosimo, skrbite za veliko udeležbo naših pristašev pri volitvi.

Nemškutarski Poberžani slepijo kmete ter pravijo, da ne bodo šli volit in da nobeden Poberžan ne sme iti volit, ker pravijo, da bodeta zmagala Robič in Roškar. Volilci pa se naj ne dačo od tega preslepiti ter naj grede vsi kot en mož na volišče za Robiča in Roškara. Nemškutarski Poberžani hočejo naše volilce samo preslepiti, da ne bi šli volit, njim na dobro, a v našo pogubo.

Kapela. Naš uskok Zemljič, ki sedaj kandidira na slogaški program, se strašno trudi, da bi bil poslanec. Pošilja kar cele kupe letakov županom in drugim; še celo našim pristašem jih pošilja. „Sloge“ je dovolj, v naši župniji dobiva nek župan kar tri „Sloge“, čeprav je naš pristaša. To se vidi, kako zelo rabi volilce. V nedeljo, dne 16. maja pa hoče imeti pri Kapeli volilni shod.

Ljutomer. Liberalna lažnjivost. Volilna borba divja po celem Štajerskem. Gre se za to, da zmaga poštena, slovenska, krščanska stranka. In v tem boju so liberalni časniki, kar se tiče laži, res mojstri! Pa ne samo na političnem, ampak tudi na prosvetnem polju se nam je boriti z lažmi najgrše vrste. — Liberalcem ne smrdijo samo slov. krščanski kandidati, kakor sta Roškar in Robič, tudi katoliška (klerikalna) društva: bralna društva, telovadni odseki itd. so jim trn v peti. Dolazi za to nam daje Narodni Dnevnik, ki je prinesel cele kupe laži o gledaliških predstavah „Bralnega društva za ljutomersko okolico“. Ne bi se bavili s prismojenimi dolgotrasnimi liberalci, ko bi nam njih „dnevno trobilo“ ne vsillilo peresa v roko! Ljudje, ki niso mogli prekorajiti oslovskega mosta, se smatrajo za nekeke poltogeve! V svoji nepopisljivi nadutosti se čutijo vzvišane nad človeštvom! Res: dolgi lasje — kratka pamet! Neki „popotnik iz Ljutomera“ piše v „Narodni Dnevnik“: „Dobro! Poznamo take „popotnike“! Izgubljeni študentje, vagabundi, so tudi popotniki! Primeri se tudi večkrat, da tak „popotnik“ mirno pogoltno razne „častne“ naslove. To je danes vse moderno! (To ni nič čudnega! Vsekakor pa je čudno, da se kak list, in to celo dnevnik, da od takega „popotnika“ potegniti za nos! Kdo bi se čudil, da „popotniku“ ni znano ime: Ognjeslava Škamleca? — Vendar pa je velika otročarija, pačiti ime! Pačenje tega imena dokazuje dvojno! Prvič ima „popotnik“ zelo kratko pamet, ker si ne more zapomniti imena našega gosp. kaplana. Drugič: preganja „popotnika“ neka „fiksna ideja“ kot grozno strašilo. Klerikalni zmaj, ki ga liberalci že 20 let mrevarijo, je našel viteza z leseno sabljo! Čuki, orli hamri — — mu rojijo po glavi, kadar sliši ime g. kaplana Škamleca! Krščanska mladina, to je nekaj, kar skeli tiste izgubljene „popotnike“, ki jih je verna slovenska mati v njih mladosti učila moliti Boga! „Popotnik“ se izpodtika nad blago gospodično Erno Razlag, učiteljico v polju! Obžalujemo ga, da tako malo zna ceniti zaslužno slov. damo! Celih 30 let se je trudila za vzgojo slovenske mladine! Res, več let truda in napa za narod ima za seboj, ko pa jih je vitez z leseno sabljo doživel! Med tem ko je ta doma delala narodu čast, je dopisun delal svojim starišem in narodu edino le sramoto! Obiskovalce predstav imenuje stare ženska! Pa ne da bi prišel iskat mladih žr-

In vrh vsega tega pride popoldne njena hči, žena črevljarja Maka.

— Lepo vas prosim, mati, posodite mi dva goldinarja, — samo za malo časa. Danes se selimo, pa nobenega krajcarja ni. Saj veste, kako je zdaj pri nas. Oh, kakšna beračija. On že ves teden ni ničesar zaslužil, pa naj živimo! In takaj družina; Zmiron vpijejo: Kruha, kruha; Jaz pa — kam naj grem ponj? Saj vem, ljuba mati, da vam je prav težko nam dajati, — ali povem vam, jaz vam povrnem vse do krajcarja!

Babica je začela še močneje tresti z glavo, kakor navadno.

— Kako ti bom dajala, ali si čudna! Saj še sama ne bom mogla živeti. Kaj ne veš? Markova, ta potuhnjena ženska, je šla v Ameriko. No, kaj hočem zdaj?

Makovki je šinila v glavo misel, ki jo je ovladala tako, da ni odgovorila v prvem hipu ničesar na čudovito novico. Naposled, po kratkem prevdanku, iznenadi babico z imenitnim predlogom.

— Veste kaj, mati! Gori pri Andrejašu je soba zelo velika, da bo prostora za vse dovolj. Vi morate tako imeti koga, da vam kaj postreže in skuha. Kaj bodele na stare dni še tukaj samotarili in stradali, pa še za vsak krompir drago plačevali. Pridite k nam. Jutri vzamemo te vaše stvari in tako bo vse v redu.

Babica je bila silno iznenadena, in dasi ji ta predlog ni bil neljub, vendar se je nekaj časa odločno branila, da ne bi drugi mislili, da se jim vsiljuje.

Drugi dan se je babica selila.

Vse je bilo že zunaj na vozu: v sobi je ostal samo še en stol, na katerem je sedela babica, in pa ura je še visela na steni.

Mak pride notri.

— No, babica, zdaj pa kar na voz. Zada na škrinjo boste sedli; saj bo počasi vozil. Malo vstanite, da stopim na stol in snamem uro —

— Ne, Jože, čakaj: Uro bom jaz sama vzela, saj ne znate ravnati z njo!

— Za božjo voljo, vi vendar ne boste lezli po njo, saj komaj stojite. Le nikar se ne bojte, da bi se ji kaj zgodilo.

Babica je vstala in Mak je stopil na stol.

Ali takrat, sam Bog ve, kako se je to zgodilo, — ravno ko je snel uro s stene in hotel stopiti na tla, stol zaškriplje, Mak stegne roki in ura pade na tla.

To je bilo vse tako hitro, da se babica niti prav zavedla ni. Ali čez par trenutkov je razprostrla tresoče roke in hitro, kakor že najmanj deset let ne, stopila k Maku in vzela uro iz rok. Z vso lju beznijo jo je pritislila k sebi in govorila s popolnoma tujim, nenavadnim glasom:

— Ti — ti — kaj si napravil. Kaj bo zdaj z njo? Polomil si jo, ti — Ali ti nisem povedala! Pustil bi bil mene, zakaj si se silil. Ali jo boš zdaj ti popravil. Kaj je bilo sploh vsega treba? Pustili bi me tukaj pri miru, vi vsi, saj vas nisem klicala, da bi mi uro polomili. Svoje nimate, in zdaj ste pokvarili še mojo —

Oči so se ji začele meglati in kmalu je tekla po licu debela solza ter kanila naposled na uro, ravno na dvanajsto številko.

Babica se ni dala utolažiti. Ko se je peljala na vozu proti hiši Andrejaševi, držala je uro v naročju in tarnala. Mak se je silno jezil.

— Kaj vraga, saj to se da popraviti. Nič hudega ni, kakšno kolesce se je malo premaknilo.

— Nič hudega ni? Oj ti! — Komu jo pa bodeš

sedaj dajal iz rok? — Nihče ne zna z njo ravnati, kakor je to treba. Samo pokvarili jo bodo še bolj, da ne bode za nobeno rabo več. — Kar pusti jo pri miru!

— Kako pa se je prav za prav zgodilo, da ti je padla iz rok? vprašala je Makovka.

— Stopil sem preveč na kraj stola, ta se zmake, jaz se hočem vloviti z rokami, da bi ne padel in tako seveda —

— Pustil bi bil mene, tarnala je babica, kaj ti nisem rekla —

Mak se je ujezil.

— Molčite vendar naposled! Saj ni taka škoda, če se ta stari kolovrat razbije.

— Stari kolovrat! O — o!

Babica je bila užaljena na dno srca. Tiho je sedla v kot in molčala.

In odslej je sedela dan za dnem tiho na svojem stolu, vrtila molek med prsti ali pa s prekrižanim rokama premišljevala.

Z žalostnim obrazom se je ozrla zdaj pa zdaj na polico, kjer je ležala njena ura, zaprašena in zapuščena.

— Nesi vendar enkrat to uro Košmerlju, da jo malo popravi; opomni nekoč Mak svoji ženi.

Babica se zgane, nagne glavo naprej in posluša.

— Kdo bo to popravil — saj ni vredno, odgovori Makovka.

Takoj potem pa pristavi: Nazadnje je vse jedno, če je tukaj ali tam; ponesem jo nočoj, morda vendar še kaj napravi z njo.

Prešel je mesec, prešli so trije meseci, — ure ni bilo nazaj; vsi so pozabili nanjo.

A babica je trpela.

(Konec prihodnjt.)

tev?! — Zapomni si: ni sramota biti star, pa to je sramota, biti mlad „popotnik“! Govorniki in igralci mu niso po volji bili so prestrašeni. Ječljali so. Svojih vlog niso znali. Grozno so bili leseni! — „Popotnik“ je najbrže zamenjal našo predstavo s „Čevljar — baronom“, kjer so igralci iz knjige čitali na odru! „Popotnikom se pač kaj rado malo zasuje v glavi! Sicer dopis kaže, da je „popotnik“ na svoji pameti grozno leseno človeče! Po predstavi je kaplan posadil igralke okrog sebe, fante pa v kot ter se izbojno zabaval do enih po polnoči!“ „Popotnik, vemo, da si ubog, zato si lahko od nas zaslužiš 100 K, ako lahko to s pričami dokážeš! — Kdor je bil pri poučno-zabavnem večeru „Bralnega društva za ljubiteljsko okolico“, se pač mora pomilovalno smehljati na duhu bolnemu, liberalnemu kritiku! Gotovo bi ne škodovalo, ako bi Spindler in Lesničar z mrzlimi obkladki prihitela „popotnika“ na pomoč! Znaniti bi mu še kaj pomagalo?! Vsebina celga dopisa „popotnikovega je torej — laž! — Vsem igralcem in igralkam čast, da so dobro rešili svoje uloge! — Taki so torej liberalci! Tako lažljivo pišejo liberalni časniki! S takimi neznajneži se moramo boriti! — Slovenško ljudstvo! Izpregledi! — Sodi! Priliko za to boš imelo v ponedeljek 17. majnika! Naj bo to časten dan v zgodovini štajerskih, krščanskih Slovencev! v našem okraju vsi za: Ivana Roškarja in Fr. Robiča! Bodimo edini! Zmaga bo naša!

Ruška kočna na Pohorju se je otvorila 13. maja. Ker je sneg že precej skopnel, je kočna od vseh strani pristopna. V koči se postreže vsaki dan s toplimi in mrzlimi jedili, z izbornim pivom, s pristnim pekrskim, ruškim in radgonskim vinom ter pijačami za abstinentne. Na razpolago je moška in ženska spalnica in še posebna soba za tujce, tako, da se lahko ostane v koči tudi več dni. Od 1. jun. do 1. okt. ima kočna trikrat na teden poštno zvezo.

Gorica pri Račah. Pri volitvah, dne 7. maja je pri nas dobil večino glasov dr. Korošec. Tudi veliko železničarjev je volilo dr. Korošca. — Pri prihodnjih volitvah 17. maja bode še veliko boljše. Kakor sedaj kaže, ne dobijo drugi glasov, ko edino kandidata S. K. Z. Ivan Roškar, državni poslanec Malna, in Franc Robič, deželni odbornik, Gradece. Veliko navdušenje vlada. Le vsi naši somišljeniki na volišče!

Nesreče. Dne 11. maja je na postaji Spilfeld povozil brzovlak železniškega delavca in posestnika Jožefa Cvilak. Nezvestnega so z brzovlakom odpeljali v mariborsko bolnišnico, kjer bo brkno umrl. — Dne 12. maja zjutraj je padel s strehe gradu Hausambacher tesarski polir Alojzij Karhe in si strl pri tem na desni strani rebra. Težko poškodovanega so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico. — Dne 12. maja so našli v Leitersbergu ljudje na cesti 48letnega zidarja Janeza Osim nezvestnega in na glavi težko ranjenega. Rešilni voz ga je prepeljal v bolnišnico. Kako je Ozim, kateri v Gornji St. Kunigundi stanuje, tja prišel in kdo mu je zadal rano, se ne ve.

Sv. Trojica v Slov. gor. Da smo se pri zadnjih občinskih volitvah predznili naskočiti staro posilinemsko trdnjavo: Golob in kompanija, in da je trojički rihtarski stolec tako zapokal, ko se je stari „Gemeindevorsteher“ nanj vsedel, to gotovim našim nemškutarjem ne da miru, ne po dnevu ne po noči. In zato izlivajo sedaj svojo jezo v „Štajercu“, ki pa tega imena ne zasluži. Najbolj se jezijo nad našimi gospodi frančiškani. Pa vedite, vi štajercijanci! Mi pošteni farani se vas čisto nič ne bojimo, še manj pa za naše patre; kajti čim bolj jih boste s ptujsko gnojnico obličali, v tem večji časti bodo pri nas. Ravno s tem, da vkljub temu, da niso dolgo pri nas, in vendar delajo, kaže se, da delajo za nas in naše koristi, da nam res oči odpirajo, da se ne sme več tako naprej delati, kakor do zdaj. Pa z napadi v „giftni kroti“ sami sebe, dragi nemškutarčki, strašno obsodite. Kajti Štajerca berejo, naročujejo in razširjajo le najbolj propadli ljudje. In to je vaš evangelij, kaj ne, kjer se sv. vera smeši, mašniki zasramujejo in se od njih najnesramnejše reči izmišljujejo, kjer je vsak stavek ena laž, lažnjiva vsaka beseda. Čestitamo vam k temu evangeliju, le frakle mora biti zraven! Stari pregovor pravi: Povej mi, s kom občuješ — kaj bereš — in povem ti, kakšen si. Nastelji svinji v hlevu še tako lepo, rajši se bode valjala po blatu — ji pač bolj diši! Gnojišče in blato je „giftna krota“ — kje pa moramo svinje iskati, bom pa prihodnjič povedal.

Verjane. Že enkrat smo naše nasprotnike opomnili, da kdor ima dosti masla na glavi, naj nikar ne hodi na solnce. Danes še enkrat in zadnjič povemo, gospoda mirujte, drugače pridemo z imeni in številkami na dan, kako znajo štajercijanci z raznim denarjem gospodariti. Torej le lepo mirni bodite in pustitega našega marljivega slovenskega predstojnika, naj dela tako naprej kakor je začel. On ne potrebuje „plačnega tajnika“ in tako občini prihrani vsako leto lepe kronice. Zakaj pa on zaupa le svojim domačim pismonošem, pa že sam dobro ve in tudi drugi dobro vedo, da se dandanes človek ne sme na vsakega zanesti. Skušnja uči! Torej gospodje! če ne bo miru, pa pridemo prihodnjič s težkimi kanoni na dan! Izvolite!

Ptuj, Ormož.

Anton Meško, župan, Lahonci
Josip Ozmec, župnik Sv. Lovrenc
na Drav. polju.

Resna beseda. Boj s Plojaši se mora enkrat končati, kajti Ploj sam že odbil sporazumljenje, ki se mu je dvakrat ponujalo. Ta boj nas ovira pri vsej organizaciji na političnem in nepolitičnem polju. Brez

ozira na kake osebe posezimo še te dni krepko v volilni boj za Meška in Ozmece, in boj s Plojaši je končan, naše ljudstvo pa dobi pred vsem zveste zastopnike in naše organizacije prosto pot v ptujski okraj. Napnite vse sile, da zmagata dne 17. maja Meško in Ozmec! Naši pristaši iz vseh okrajev gledajo ravno na vas in željno pričakujejo vaše zmagage. Storitv še v zadnjem trenutku vse, da pridejo naši pristaši do zadnjega na volišče! Nasprotna stranke, plojaška in nemčurska, niso tako slabe, da bi jih smeli podcenjevati. Korajža velja, na delo, naredimo konec plojaški stranki! To si tudi zasluži, ker je s svojo malomarnostjo izdala okrajni zastop nemčurjem!

Ploj se boji ljudstva! Iz Ivanjkove se nam piše: Da bi si še pri omahljivih dobil kaj ugleda, je sklical Ploj h Kraljici shod; nas pa, ki smo ga zadnjikrat poslali v državni zbor, ne pusti na shod, ki se glasi na vabilo! Tako, naše glasovnice pa hočete imeti! Nikdar jih ne dobite, naj Vas le voli Kraljica in Lebarjev zet, mi kmetje Vas ne bomo! Samo pri volitvah bi Vam bili mi dobri, sicer nas prezirate, mi pa Vam pokažemo svoje kmečko preziranje na dan volitve! Kam bote neki uskočili liberalcem? Ali ste že zato tudi pripravljeni?

Velika nedelja. Volilni shod kandidata K. Z. g. Ozmece je krasno uspel. Pri mnogobrojnih udeležnikih je vladalo navdušeno soglasje. Kandidat Meško se bo predstavil prihodnjo nedeljo, ker je bil tokrat drugod na shodih. V splošni kuriji se je v župniji Velika nedelja sledeče glasovalo: Runeč: Korošec 30; Sodenci: Korošec 19, Ploj 2; Šardinje: Korošec 71, Mekšo 1; Trgovišče: Korošec 22, Ploj 1; Velika nedelja: Korošec 17, Ornig 6, Kitek 6, Ploj 1; Vrčanci: Korošec vse glasove.

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo 9. t. m. zjutraj je imel Ploj s tovarišem Kolarčem shod v gostilni g. Marinič. Celi teden so se od Ploja po župniji razpošiljala vabila na naše pristaše, kakor tudi na liberalce in štajercijance. Nekatere osebe so jih dobile po dvakrat. Predsednik bil je Plojev sluga Zelenik. Zborovalcev bilo je okoli 60, večina pristašev Kmečke zveze. Prišlo je do burnih prizorov. Naši so povedali hofratu marsikatero grenko. Ploj ni pustil našim govoriti, grozil je našemu vrlemu zaupniku s tožbo, a slednji se ni umaknil. Štajercijanski posestniki Čeh iz Loškega vrha in Čeh iz Levajne, ki je 27. aprila t. l. volil nemški okrajni zastop v Ptuj, so se tukaj odlikovali s strahovladno za Plojevo stranko (!). S prvim bodemo še obračunali. Liberalni stebri Reša in Colnarja se že majejo. Omeniti moramo, da do glasovanja niti prišlo ni. Zato bodemo volili 17. maja naše kmetijske kandidate gg. Anton Meško, župan, Lahonci, in Jožef Ozmec, župnik, Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

Majšberg. Brzovlaki v Sterntalu stojte, ker smo pobirali po celem okraju podpise, s katerimi smo mi interese dosegli pri južni železnici pravično in ugodno rešitev dejanske potrebe. Torej ni to Plojeva zasluga. Nora „Sloga“ lahko seveda besediči, da dr. Ploj vsakokrat svoj škorenj brzovlaku podstavi, a mi tega ne verjamemo, zato bomo 17. maja zapisali na glasovnice: Anton Meško, župan, Lahonci; Josip Ozmec, župnik, Sv. Lovrenc na Dravskem polju.

Hajdin. Pri nas je mnogo vrlih posestnikov, vendar takih kot Roškar in Pišek le kaj malo. Zato mi vsi dobro vemo, da nas vsakdo zaničuje, kdor prezira naše najboljše kmete, naše brate, kakor Roškar in Pišek. In dr. Ploj noče na Dunaju poznati teh najboljših naših tovarišev, nas bi pa hotel poznati le na dan volitve, ko bomo rajši nam vsikdar prijazna in zvesta prijatelja volili, in ta sta: Anton Meško, župan, Lahonci in Josip Ozmec, župnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Rogatec, Šmarje.

Jakob Vrečko, kmet, Ponikva.

Resna beseda. Častna naloga naše vrle duhovščine je, da sedaj stori vse za zmago kmeta Vrečka, kakor so kmetje z vsem naporom delali pri državno-zborskih volitvah za duhovnika Korošca. Zvestoba za zvestobo! Pa tudi kmetje morajo iti sedaj tem rajše v boj za Vrečka, ker je njihov tovariš, ker je njihovega stanu. Nasprotnik Berlisg je privandranec, prej niti ni bil slovenskega mišljenja in kmet, pozna kmeta samo pri žepu, njegova družba so učiteljice in učitelji. Toda agitacija nasprotnikov je velika, zato pa ne zaostanimo! Sedaj so se vrgli z lažmi proti Vrečku, odbijajmo jih! Delajmo še intenzivno za zmago!

Berlisg — molči. Žetalski Berlisg je tudi ud okrajnega zastopa. O njem se je izrazil tovariš „Le 6 let sedi z menoj v okrajnem zastopu, pa še niti ene besede ni pregovoril pri kateri si bodi seji“. No, če ima Maks Berlisg že pred gospodo v rogačkem okrajnem zastopu tak strah, kako le še bi se mu tresle hlačiče pred gospodo v deželnem zboru.

Dvajset let je že Slovenec, tako se hvali Berlisg v liberalnih listih in letakih. Kaj pa je bil prej? To vemo vsi dobro! Zato pa ima svojega nečaka v ptujskem študentenheimu. Deželni zbor daje podporo za ta študentenheim. Ali bi Berlisg bil zavoljo tega rad v deželnem zboru.

Sv. Vid — Grobeino. Ali veste, kaj je novega? Liberalci naši so se zopet blamirali. Njihov rekurz je padel v vodo, občinske volitve so potrjene. Dne 8. maja t. l. je vzdihoval nekdo v Št. Vidu tako:

Je pa davi slanica padla,
Na zelene travnike,
Je vse rožce pomorila,
In liberalne kandidateke.
Kaj je men za kandidate,
Če jih slanica pomori,

Men je za županski stolec,
Da mi kdo ga ne zdrobi.

Sv. Peter na Medvedovem selu. „Nar. List“ od 6. maja, števil. 19, ki z mnogimi lažmi o našem kandidatu kmetu Vrečku hoče vsiliti ljudstvu za 17. maj kandidata celjskih liberalnih doktorjev naprednjaka ali liberalca trgovca Brizga, laže tudi o meni, ko piše dobesedno:

„Ta kmečki prijatelj (če se gre za njegov žep!) si je osnoval tudi kmetijsko podružnico, da bi kmetu speljal na svoja tmanice. Obljubljal jim je vse mogoče dobrote, naročeval je semenje, oves, bike mrjasce itd. A te dobrote, ki jih on deli, so takšne, da ga kmetje preklinjajo, ker jih je na led speljal. Vse, kar naroči, prodaja veliko dražje, kakor se dobijo iste stvari po trgovinah.“

Kolikor štavkov, koliko laži! Toliko vpijete, o kmečkem napredku in sedaj vam ni po volji naša kmetijska podružnica, ki ima edini namen, pospeševati kmetijski napredek župnij Sladka gora, Sv. Peter, Sv. Ema in Zibika? Dobrote, ki sta jih obljubljala veččaka potovalna učitelja Bele in Jelovšek in za njima jaz, že prihajajo. Do sedaj je podružnica priredila 20 poučnih shodov, ko še niti ne deluje eno leto; šest udov je dobilo mrjasce žlahtne sorte, eden bika za polovično ceno; 10 žlahtnih petelinov in 6 kokoši se je razdelilo med ude. Eden mid je dobil 50 kron podpore za napravo travnika. Dobili smo pet vinogradniških in 4 drevesnih škropilnic in 81 golt-nih cevi zastonj od družbe. Mnogi udje bodo dobili podpore za drenažiranje travnikov.

Lažnjivi dopisnik, povej vendar, kdo me zavoljo tehi dobrot, ki sem jih po svoji dolžnosti kot tajnik podružnice pomagal izposlovati, sedaj preklinja?! Semenskega ovsa in deteljnega in travnatega semena so udje naročili za blizu 1400 K. Naša podružnica je, kakor vse druge podružnice, naročila ta semena pri Zvezi gospodarskih združenj v Gradcu. In glasom vposlanega računa je stal 1 kg ovsa 25 v, 1 kg travnatega semena 1.68 K, 1 kg lucerne 1.72 K, 1 kg štajerske detelje 1.76 K. Račun je pri meni vsakemu na razpolago. Jaz teh semen nisem nikomur prodajal, temveč s predsednikom sva jih izročila udom, ki so jih naročili, in pri tem pobrali tudi na vsakega pripadajoči znesek, da se je poravnala voznina v znesku 44.50 K. Semena so bila najboljša kakovosti in zanesljivo kaljiva. Cena ne prekaša navadnih trgovskih cen. Po znižani ceni pa jih Zveza ne oddaja.

Na običnem zboru kmetijske družbe v Gradcu dne 18. marca je prišlo od 8 vloženih važnih predlogov naše podružnice 5 v razpravo. Na moje utemeljevanje so bili vsi sprejeti. Ni se mi torej treba sramovati delovanja pri podružnici, ki mi sicer da obilo posla, za katero pa ne tirjam ne vinarja odškodnine. Zato pa „Narodni List“ zopet grdo laže, ko piše: Ali je to prijatelj kmeta? Zakaj se vtika v take stvari, če jih ne razume in tako oškoduje kmete? In kmetje naj volijo kandidata, ki jih priporočajo taki kmečki prijatelji? Vsak, kateri bi to storil, bi pljuval v svojo skledo.

Jaz pa rečem: Vsak bi pljuval v svojo skledo, kdor bi verjel lažnjivemu „Narodnemu Listu“ in bi ne volil vrlega kmeta Jakoba Vrečka. S ponosom ga priporočam in bo tudi sijajno zmagal. Tudi tukaj, kjer se je izlegel lažnjivi dopis, bo dobil ogromno večino kot kandidat katoliških kmetov, prav kakor 7. maja Pišek, ki je dobil pri nas od 75 oddanih glasov 58. Brinar pa samo 17 glasov. — Sv. Peter na Medvedovem selu, dne 10. maja 1909. Fr. Sal. Gomilšek, župnik in tajnik kmetijske podružnice.

Sv. Peter na Medvedovem selu. 7. maj je bil za našo občino vesel dan. Štirje nevolilci, med njimi eden, ki je še le pred kratkim prišel iz polletnega zapora iz Celja, so si strašno brusili pete po fari po noči in po dne pa vse zastonj. Štiri vrste plakatov so limali po celi fari na hiše, na vrata, na drevesa, na brzojavne droge, glasovnice so popisovali, izkaznice in glasovnice so mnogim komaj zadnji dan dali, slivovko in brinjevca so obljubovali pa vse vkup ni nič izdalo, komaj ubogih 17 glasov so s priberačili za Brinarja. Reveži koliko ste pretrpeli! Kako ste se nam smilili! Mi pa smo korajžno glasovali za kmeta Piška in naših glasov je bilo lepo število 58, toraj 41 več kakor vaših. Sedaj si že zopet brusite pete. Ne bo nič pomagalo. Od neiskusnih pobičev si ne pustimo zapovedovati, koga naj volimo. To si zapomnite. Tudi laži „Narodnega Lista“ ne bodo pomagale, kakor tudi slavni liberalni shod pri Kregarju nič ni pomagal. Naš Vrečko pa bo 17. maja tudi slavno zmagal.

Konjice, Slov. Bistrica.

Peter Novak, posestnik, Slov. Bistrica.

Resna beseda. Iz zelo zanesljivega vira vemo, da nemčurska klika z vso gotovostjo računa na ta okraj, zato je vrgla zadnji teden v ta okraj denar, letake, liste in plačane agitatorje! Gotovo je, da ima nemškutarija v tem okraju še precej pristašev in zato je nujno treba od naše strani še v zadnjem hipu večje in intenzivnejše agitacije. Nemčurji bodo spravili zadnjega moža na volišče. Isto se mora zgoditi od naše strani, sicer lahko doživimo presenečenje, pa

V ponedeljek, dne 17. maja vsi na volišče.

to v okraju, kjer liberalci niti profikandidata niso postavili. Prosimo, da spravijo naši zaupniki v ponudljak zagotovo slehernega moža na volišče!

Vprašanje. Stajerčijanski poslanec našega okraja je bil dosedaj Stiger. Kaj je storil „veliki prijatelj“ kmetov, štacunar Stiger za kmečki stan? Ali je kedaj šel med nas, ali je kedaj prišel poročat o svojem delovanju v deželnem zboru, ali je kedaj priredil shode, kjer bi mu lahko razodeli svoje zahteve, mu naročili, kaj je treba za nas kmete storiti? Somišljeniki Stigerjevi in naših posilinemcev imajo večino v deželnem zboru, a so se presneto malo brigali za kmečki stan. Tisočaki za tisočakom so darovali za razna nemška gledišča, kjer se dan za dnem ubija čut naravnosti in poštenosti zlasti pri mladini, za nemške slavnosti, veselice, a prav malo in še to le prisiljeni, so storili za povzdigo gospodarstva. Za zahteve kmetov so imeli gluha ušesa. V isti družbi, ko Stiger, bi moral tudi Kresnik biti!

Kresnik ni kmečki kandidat, ampak kandidat, najet od mestnih kramarjev in uradnikov, da žlela zgago med kmečkim ljudstvom, da bo moral torej tako delati, kakor mu bo mestna gospoda zapovedovala. Da ona gospoda ni zavzeta za kmeta, lahko spoznamo iz tega, da tudi dosedaj ni poznala kmeta drugače kot molzno kravo. S kmetom nimajo nič druge skupnega, ko njegov denar, ki ga nosi v njihove trgovine in urade. Ne ljubi ta posilinemška gospoda kmeta, nič jim ni na zboljšanju njegovega položaja, oni ljubijo samo njegov denar. Vse bi naj njihovim žepom služilo, nič jim ni mar, če se kmetu še tako slabo godi, če mu še tako trda gre za plačilo, da so le oni siti — to je njim vse, kakor kaže njihovo dosedanje počenjanje. Kresnik, „hraber značaj“ (!) ? kakor se hvališ v svojem oklicu, ali se strinja s hrabrim značajem, ki je „neustrašljiv za kmečke koristi“, se vdinjati pri takih škodljivih kmečkega ljudstva, ali se ne sramuješ izročati kmečki stan v roke njegovih nasprotnikov? Ali se spodobi za hrabrega značaja obešati se za frak nemške mestne gospode, ki ni nikdar nič za kmeta storila, ampak mu neizmerno že škodovala? Vsak razsodljivi, nepristranski poslušalec torej lahko spozna, da si samo v besedah hraber značaj, drugače pa od posilinemške mestne gospode vdinjen.

Stajerčeva „napredna“ stranka. Lažnjivi ptujski list hvali svojo „napredno“ stranko kot edinorešilno ladjo potapljalčevega se kmečkega stanu. Poglejmo si malo te ljudi, kdo in kakšni so, kaj hočejo, zlasti kaj so že storili dobrega. Presoditi jih hočemo nepristransko, ne pobarvano s Stajerčevimi lažmi in izmišljenimi hvalospevi, ampak soditi jo hočemo po tem, kakšna se kaže v svojih delih, zlasti na gospodarskem polju. Ta stranka je seveda protikatoliška (njeni „najodličnejši“ pristaši a la Baumann, Sommer so postali celo protestanti, v Slov. Bistrici se vdeležujejo protestantovskega opravila), pristinarodna, sovraži naš materni jezik, njen namen je, ljudstvo nezavedno in neuko pustiti, svojim izvoljenim pa nemško omiko vsiliti, da bi uveljavilo ljudstvo za nos vodili; ona je tudi protikmečka, kramarska stranka: njeni komandantje so veletrakarji in štacunari, njih priganjači so nemškutarski odvetniki in notarji, njih kimovci so ljudje, ki so pripravljeni čez drn in strn iti za svojimi komandanti, četudi v svojo in svojih občin lastno škodo. To je jedro Stajerčev fanske, „strašno kmečke“ stranke. Kaj ne, „lepi“ kmetje so to! Pri tej stranki kandidira Kresnik!

Šoštanj, Slov. Gradec, Marenberg.

dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.

Resna beseda. Liberalci so od začetka volilnega boja smatrali ta okraj za tako varen, da so ga ponudili podgenerалу in kronprincu svoje stranke dr. Božiču. S tem je dovolj povedano, da mora naša stranka vse storiti, da iztrga ta okraj liberalcem. Vsaka zamuda, vsak manjkajoč glas nas lahko spravi ob zmago. Pomisliti je tudi treba, da bo ponekod v marenberškem okraju dobil nemškutarski kandidat precej glasov. To vse se mora drugod kompenzirati! Vsi do zadnjega na volišče! In še enkrat: Vsi do zadnjega na volišče!

Slovenjgrader. Skrivnostne številke so, ki jih je skrivnostna roka zapisala v volilni koledar! Skrivnostne številke 7., 17. in 24. majnika! Skrivnostne številke in osodepolne, pogubne za liberalce-razdiralce! Poglejmo! 7 in 17 = 24. Kakor smo sijajno zmagali dne 7. majnika v delavski skupini, tako moramo zmagati 17. majnika tudi v kmečki skupini po vseh 24 delanijah naše slavne katoliške škofije lavantinske. In to se bo zgodilo v polni meri tudi v naši starodavni starotrški dekaniji, če le vsi zapišemo na glasovnice: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor. Skrivnostne — velepomembne številke! Le bolj natančno si jih še oglejmo! 24 — 17 — 7 = 0. Zmagati mora naše krščansko prepričanje tudi še 24. majnika, posebno pa 17. majnika po celi spočnejstajski katoliški škofiji lavantinski, kakor je že sijajno zmaga dne 7. majnika — in narodne lažliberalne, razdiralne stranke ne bo več. Reklo se bo le še: Requiescat in pace! Da se pa to zgodi, moramo pripo-

moči tudi mi kmečki volilci v okrajih Marenberg, Slovenjgradec, Šoštanj s tem, da volimo 17. majnika vsi brez izjeme krščansko-socialnega našega kandidata, ki je dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor. Velepomembne številke 7., 17. in 24. majnika! Ako namreč zmagamo 17. majnika tako sijajno, kakor smo zmagali 7. majnika, mora ta dvojna zmaga zmagonosno uplivati in učinkovati na zadnji volilni dan, 24. majnika in tržki skupini! Živela zmaga krščanskega prepričanja! Živeli vsi krščanski volilci! Živeli vsi vrli krščanski naši kandidati!

Slovenjgrader. Višnjeve izkaznice imamo v rokah za dne 17. majnika. Izvrstno! Usodepolno — za liberalce-razdiralce! Višnjeve, modre pole za izkaznice! Velepomembno! — Ali veste že vsi kmečki volilci, kaj pomenijo te višnjeve pole, te modre izkaznice, ki jih imate v rokah? — Čujte, berite in čitajte! Te višnjeve izkazniške pole vam vsem, ki ste jih dobili, dajejo pravico, da pošljete dne 17. majnika vso liberalno-razdiralno narodno stranko in njene kandidata dr. Božiča v — penzijo. (Zato ni treba nič drugega: kakor zapisati na glasovnice: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.)

Hans Woschnagg — razkrinkan. Z renegati so začeli pometati. Slovenci so vedeli, da je bil ta Ivan Vošnjak nekdanji Sokol, ud čitalnice, da je na hiši imel trobojnico. Toda Hans se zato ni zmenil. Zdaj pa je njegov protikandidat nemški učitelj v Celju, Avgust Aistrich, te stvari spravil v nemške liste. Hansu so se začele hlače tresti. Kazal je na shodu v Laškem listino, s katero se mu bojda potrjuje, da ni bil Sokol. Avg. Aistrich pa je izjavil v celjskih, graških in dunajskih listih, da mu sodniško lahko dokaže, da je bil v sokolskem kroju, in da je telovadil s moziškimi Sokoli. Hans je hotel bojda celo postati načelnik šoštanjkega Sokola. Ker pa ni bil izvoljen za načelnika, je odstopil od Sokolov. Zdaj pa vse to taji!

Staritrg pri Slovenjgracu. „Kmečka Zveza“ priredi tukaj v nedeljo 16. majnika ob 4. uri popold. volilni shod. Govoril bo državni poslanec Grafenauer iz Koroškega. Somišljeniki, vsi na shod! Korošci prijazno povabljeni!

Velenje. Državni poslanec Ježovnik agitira za kandidata Dr. Božiča in razpošilja letake, ki so polni obrekovanj. No gosp. Ježovnik, vrezali ste se malo. Ako mislite, da bomo Vam šli na lim, se pač jako motite! Mi kmetje dobro poznamo vašo liberalno stranko in z njo naše največje „dobrotnike“ advokate! Pred dvema letoma ste z zvijačo dobili veliko kalinov na svoje limance, a kakor je znano, so se Vam do danes že vsi izneverili in ko poteče doba državnoborskega zasedanja, Vam že sedaj prerokujemo, da se bode Vam godilo nekoliko drugače, ko zadnjič! Takrat boste lahko zaklicali: „Enkrat in nikoli več!“ Gotovo se še spominjate svojega svetohlinskega stavka: „Ljudska volja, Božja volja.“ Tako bode sedaj govorila ljudska volja in strla enkrat za vselej tilnik laži — narodni stranki. Naš kandidat je dr. Karl Verstovšek, katerega bomo volili vsi brez izjeme. Delo za pošiljanje letakov si pa g. Ježovnik lahko prihrani!

„Slovenjgrader. Krščanski volilci kmečke skupine! Kam? Kandidat dne 17. majnika? — vsi volit! Koga? Delavnega kandidata čvrste naše „kmečke zveze“, ki je dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

„Slovenjgrader. Krščanski volilci kmečke skupine! Kam dne 17. majnika? na desno ali na levo? — kajneda, vsi pojdemo na desno pravo stran, ker desnica je vedno močnejša kakor levica. In ta desna, prava pot popelje nas skozi neomajeno krščansko prepričanje do sijajne zmage dne 17. majnika. Samo treba zapisati na glasovnico: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

„Slovenjgrader. Krščanski volilci kmečke skupine! Vsi v tabor naše neustrašene kmečke zveze! Pod zmagonosno zastavo „kmečke zveze“ vsi v boj dne 17. majnika za njenega in našega kandidata, ki ni nihče drugi, kakor dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

„Slovenjgrader. Dve politični stranki imamo v našem volilnem okraju. Ena je laži liberalna stranka, ki deluje le destruktivno, to je, ta stranka zna le podirati in razdirati, kakor je to očevidno pokazala na naših shodih te dni. Ena stranka pa je krščansko-socialna stranka, ki je pozitivno delavna, močna in čila, in se osredotoči v naši „kmečki zvezi“. Krščanski volilci kmečkih občin! H kateri stranki se hočemo pridružiti vsi, prav vsi, brez izjeme vsi? — Kajneda? edinole k tisti stranki, kateri pripada že davno velika večina naših stanovskih tovarišev-kmetov in delavcev; in ta stranka je krščansko-socialna stranka. In le malo, malo jih je, ki se še pomišljajo. Potegnimo te naše, da bomo vsi edini, ker le v edinosti, v slogi, v „kmečki zvezi“ je moč. In to svojo moč bomo pa tudi pred vsem svetom pokazali dne 17. majnika, ko bomo vse svoje glasove zedinjeno oddali delavnemu kandidatu čile „kmečke zveze“, in ta je dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

Šentilj pod Trjaskom. Liberalizem — to čudno pošast po pravici preganjajo povsod; saj je pa ni drugega kakor laž in zavijanje! Pregnali so jo Nemci, vzlasti na Dunaju, pritepla se je na Kranjsko; tam so jo tudi srečno pregnali, in zdaj se je pritepla tu sem na slovenski Stajer. Pa v boju, napovedanem na 17. majnika, zmagalo bo tudi tukaj zoper liberalizem trdno krščansko prepričanje, ko se bo po večini volilo: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

Sv. Peter na kronski gori. Liberalna domišljavost se prilega kmetu kakor sedlo kravi. To se vidi na našem županu Podžranu. Ker torej dela liberalizem človeka takega, kakor je naš župan, se nam je ta liberalizem grozno ugabil. Zato hočemo ostati krščanski in voliti krščansko. Dne 17. majnika bo vsak volilec si zapisal na glasovnico: Dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.

Staritrg pri Slovenjgracu. Mi ostanemo, kakor smo bili, zvesti naši krepki „Kmečki zvezi“. O tem bomo zopet svet prepričali 17. majnika, ko ne bo noben resen volilec volil drugače, kakor v krščansko-socialnem smislu, namreč: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.“

Podgorje pri Slovenjgracu. Ne enega glasu ne dobi tukaj dohtar Božič, ki nima za nas kmete nobene lepe besede, ampak samo grde psovke in primke, ko nas sramoti s „farškimi podrepniki“ očitno po shodih in liberalnih novinah. Pač pa bomo z navdušenjem oddali glas za glasom: dr. Karl Verstovšek, profesor, Maribor.

Marenberg. Nedeljskega liberalnega shoda v Zgornji Vižingi se je udeležilo — vkljub strastni agitaciji — komaj do kakih 50 ljudi. Marenberžanov je bilo le kakih 15 na shodu, samih pristašev Kmečke zveze. Večino poslušalcev je pripeljal Pahernik iz Vuhreda. G. Božič zastoj se trudite po Marenbergu, niti Pahernik vam ne more več pomagati. Kaj bo 17. maja? Morebiti bo pa Vas ta dan pokopal „totengrobar“, kar ste trdili s svojim trahantom vred, o prof. Verstovšku na nedeljskem shodu. In da Vas bo, hočemo skrbeti tudi mi marenberški kmetje 17. maja.

Iz šoštanja je prinesla Graška Tagespošta na novo vest o otvoritvi konkurza čez premoženje hotelirja Raisterja in naševa pri tej priliki slovenske dolgove podvojeno in potrojeno. List prinesel je vest o otvoritvi konkurza, še predno je o tem bil obveščen konkurzni komisar, torej morajo biti med graškim uredništvom in okrožnim sodiščem neke tajne zveze, katere razkriti bi vsekakor priporočali. Običajno je sicer, da se navede tudi vrednost premoženja v konkurzu se nahajajočega dolžnika, to se pa Tagespošti ni zdelo potrebno, kar hoče svojim bralcem natvezati, da je ves dolg kratkoma nepokrit, kar pa nikakor ne odgovarja resnici: Rajsterjevo nepremičnine reprezentujejo tako visoko vrednost, da bo njemu po prisilni likvidaciji ostalo še nekaj premoženja. Vzrok za otvoritev konkurza ni faktična insolvenca, ampak hudobnost nekaterih malih upnikov zastopanih po gotovih celjskih odvetnikih, kojim je morda senzacija ljuba nego interesi njenih klientov. Šoštanjka posojilnica, koja še dolgo ne bo ležala v zadnjih dihlajih, kakor to prorokuje tetka iz Gradca, pri Rajsterju sploh ne more priti v škodo, ker ima le malo terjatev in tisto sigurno uknjiženo ne samo pri Rajsterjevih ampak tudi pri drugih zemljiščih. Kar še ve omenjeni list povedati o drugih Slovencih bi nam le dokazalo, da korespondent ne zna prav šteti in nima pravega pojma o zemljejknjnih podatkih, saj videti je, da nekatere številke v svoji hudobnosti kar po večkrat šteje. Skrb za izterjavanje naj pa le naši nemčurčki pustijo drugim, k njim gotovo ne bomo prišli po pomoč, saj je tudi ravno ne bi mogli najti ker itak slabo piskajo.

Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško.

dr. Ivan Benkovič, državni poslanec, Brežice.

Alojzij Terglav, kmet, Št. Peter v Sav. dolini.

Resna beseda. Gre se za to, da uničimo obrekovalno liberalno družbo. Prej si niso upali, kakor se le v zadnjem trenutku, izdati listov proti našim kandidatom, v katerih jih obrekujejo, zasramujejo in lažejo. Vedo, da bi mi na njihove laži odgovorili z resnico o Goričanu, ki ima toliko masla na glavi! Pojdite te dni k vsem volilcem, da se ne dajo premotiti po obrekovanju nasprotnikov. Razširjevalce obrekovalnih listov pa nam naznanite s pričami vred, da postavimo enkrat vso to obrekovočo sodrgo na zatožno klop! Dr. Kukovec pa naj čaka, da svet izve prihodnje dni njegov resničen životopis! Vse se že sramuje tega boja tudi v liberalni stranki, le on še ne. Seveda, temu človeku, ki živi bolj od svoje žene, kakor od svojega dela, ki nima torej nobenih resnih skrbi, se še dopade ta grd, fantaljinovski način bojevanja. Somišljeniki, ravno vsled zadnjih napadov še prav posebno na delo! Recite si: Zmaga mora, mora biti naša! In za to še na delo!

Galicija. „Narodni List“ z dne 6. maja št. 1. štev. 20, se strašno jezi nad dopisom v „Straži“ štev. 51 iz Galicije. Pravi, da toliko laži še ni bilo nako-pičenih nikjer kot v tem dopisu; pa takoj drugi dan 7. maja so naši volilci pokazali, kdo laže. „Narodni List“ piše, da je bilo v Galiciji na shodu okoli 100 ljudi, pa komaj polovico volilcev. Dne 7. maja se je pa pokazalo, da je bilo naša število resnično 250, ker ta dan sta bila oddana za Pišeka 102 glasova, drugi še pridejo pa 17. maja na vrsto, poleg tega jih je bilo še pa tudi iz sosednih krajev, ki niso pri nas volili.

Nadalje piše „Narodni List“, da je na shodu Narodne stranke v Prnovem se izreklo 50 samih vrlih volilcev za Brinerja, kako pa, da je ta na dan volitve dobil samo 15 glasov, pa še te so mu na dan volitve njegovi agitatorji le s težavo priborili. Dopisnik je pozabil povedati, da so imeli v sredo po galiskem shodu Narodovcev shod ponočljiv Hausschenbihlerjevem vinogradu, kjer so neki pili in klobase jedli, pa vse zastoj, samo da so poslušali velemnege Brinerja. Bilo je pa precej učiteljev, eden celo, ki mu vsaka sapica škoduje in ne gre rad, nikamor, na ta shod je pa šel. Mi bi pijake ne oponašali, pa ker Narodna stranka vidi pri nas vse, naj še svoje vidi. Kar se pa tiče 50 samih vrlih volilcev, bi pa mi lahko rekli tudi kaj, pa nočemo nikogar zaničevati.

Nadalje piše „Narodni List“, da so spoznali njegovi pristaši „Marburske kurzovce“, pri tem pa pripomnimo, da so se naši fantje obnašali popolnoma dostojno, sam terorizirati se niso pustili in to žal-

demo dne 17. maja raje na volilni listek zapisali ime kandidata K. Z., ki pozna naše potrebe in težnje in ta je dr. Franc Jankovič, zdravnik, Kozje.

Rajhenburg. Kadarkoli se našim liberalcem (pristašem Nar. stranke) očita, da nimajo vere, vselej se razburjajo ter hočejo biti najboljši kristjani. Naše ljudstvo je zgubilo pred njimi že vse spoštovanje. Na shodu v Kališovu sta se celjska dohtarja skupno z našimi učitelji skoro pridruževala, da sta najboljša kristjana. G. kaplan pa ju je prosil samo za jedno vprašanje, če sta namreč opravila svojo nedeljsko dolžnost. Seveda komur je vera postranska stvar, ta gre k maši ali pa ne. Naše ljudstvo pa smatra vero in verske dolžnosti za prvo stvar in dokler to ostane med ljudstvom, tako dolgo bodo propadali celjski kandidati. Vera je orožje, ki se nebo nikdar obrabilo, pač pa se bo poostrilo v boju zoper brezverske in gnjile stranke. Zapišite si to za ušesa!

Brezje pri Rajhenburgu. Kar so naši kmetje zvedeli, da bi v slučaju ožje volitve med Pišekom in Sitterjem stopili naši liberalci v socialdemokratski koš, ne imenujejo pristašev Nar. stranke drugače kakor socialdemokrate. Da so se jim oboji že preveč pristudili, se bo razvidelo iz naših volitev dne 17. maja. Kmetje! Kakor smo jednoglasno bili navdušeni za Piška, ravno tako nastopimo skupno za g. dr. Fr. Jankoviča! Mi ostajamo, a g. Malus Vas je strah!

Dobje pri Planini. Proti občinskim volitvam je vložil nadučitelj Pulko priziv, ker ni prišel ne on, ne nobeden njegovih v odbor. Zdjaj poizveduje orožnik po občini, kdo je agitiral in silil k volitvi. Naj glavarstvo prime Pulkota in njegove in konec bo poizvedovanja. Vsaj pred vsakimi volitvami tako strastno agitira in obeta zmago, da je že vsem zoprno. Znana je njegova predrzna usiljivost. Za Brinarja je šel v blatu in dežju pozno v noč od hiše do hiše, razmetal je na stotine lepakov in letakov, pa revež je spravil samo bornih 14 glasov skupaj. In tak človek je imenovan za volilnega komisarja!

Virstanje. Kaj se je pri nas godilo na večer 6. maja? Eden izmed tukajšnjih liberalcev je uvidel, da nič ne opravi s svojo agitacijo za Brinarja, si je pa iztuhtal drug način. Začel je agitirati za Franca Piška, tega volimo, on je kmet, on bo zastopal kmeta. Pa kaj se je zgodilo? Začel je volilcem prigovarjati, naj rjemo glasovnice izročijo. Rekel jim je, da jih že dobijo nazaj pri vstopu v volilno sobo. In kaj je bilo na glasovnicah zapisano? Ne Pišek, ampak Brinar. Ko so brali, da je Brinar na glasovnici, niso hoteli nekateri na volišče, nekateri so pa Brinarja prečrtali, pa zapisali Franca Piška. Toda komisar, liberalni učitelj Je-lovšek je vse te glasovnice odvrnil. Tako delajo liberalci pri volitvah. Zato si pa zapomnite; 17. maja vsi na volišče za kandidata Slov. kmečke zveze! Zmaga mora biti naša!

Koroško.

K našim deželnim volitvam. (Zakaj so nemški krščansko-socialci propadli?) Na to vprašanje imamo več odgovorov:

1. Nemški naši zavezniki so slabo organizirani. Imajo sicer svojo gospodarsko organizacijo, posojilnico itd., imajo tudi povsod svoje politične pododbore, kar jim pa manjka je mladeniška organizacija, izobraževalna, pevška, telovadna društva itd., Ker ni zadostne organizacije, pomanjkuje tudi discipline: to se je pokazalo zlasti tam, kjer smo postavili Slovenci z njimi kandidata skupaj (v beljaški in celovski okolici). Mnogo nemških krščansko-socialcev ni hotelo dati Slovencu glasa. (To je pomanjkanje discipline. Pa ne samo pri volilcih, kar je še mnogo žalostnejše, pomanjkuje discipline tudi pri organizatorjih samih, pri inteligenci, pri duhovnikih. Mnogo nemških duhovnikov je še tako zaspanih, oziroma tako nemškonalnega duha, da niti tam, kjer so nemški krščanski-socialci sami stali nasproti liberalcem, niso storili za volitve čisto nič. Gospodje, tu je treba organizacije, in sicer brezobzirne, trde organizacije, ki odstrani vse zapreke!

2. Kdor vseh teh razmer pred volitvami ni videl, to je bilo vodstvo v Celovcu. Kdor je slep in ne vidi slabih razmer v lastni hiši, ta mora doživeti tak „debacle“, kakoršnega so doživeli naši nemški krščanski socialci. Govorili so, da jim je šest mandatorov „bombensicher.“ To bahanje je pa naredilo, da so nasprotni nacionalci delali tem intenzivneje in uspeh so pokazale volitve: nacionalci so zmagali, ker je odpovedal krščansko-socialni volitveni aparat in se sami napeli vse sile.

3. Zakaj pa je ta volitveni aparat odpovedal? Gospod Walcher je to sam razodel v svojem časniku: manjkalo je denarja. 2500 K je bil samo volitveni fond; to se pravi biti pred bitko popolnoma nepripravljen. Vojska stane denarja in volitve tudi. Torej je treba skrbeti že več let pred volitvami za fond.

4. Vodstvo je samo vzelo svojim volilcem pogum, ker se ni hotelo udeleževati ožjih volitev v splošni kuriji. Seveda s tem svojeem ni delalo ravno korajže, ko so imeli vendar hlasti upa na zmago. Nasprotno pa so nasprotniki že pri ožjih volitvah dobivali krščanske socialce na svojo stran ne samo za splošno ampak tudi za kmečko kurijo.

5. Peti napako kaže izid volitve v kmečki skupini na Nemški Bistrici pri St. Patrnjanu. Tam je nastopil naš Vošpernik osebno in je dobil skoraj vse glasove, a ž njim ne krščanski socialci Hernler, ampak — nemški nacionalci Breitterger! Vzrok? Ker se (Hernler ni osebno prikazal. Ravno tako je Weiß propadel, ker ni osebno agitiral. Dandanes hoče volilec svoje kandidate osebno videti.

Prijatelji Štajerci, učite se iz tega za svoje volitve, da je treba za uspeh: 1. organizacije in disci-

pline, 2. poznanja svojih moči, 3. denarja, udeleževanje pri vsaki volitvi, da ostane ljudstvo pri vročem zanimanju. 5. osebne agitacije kandidatove. Tem rečem se imamo koroški Slovenci zahvaliti za svoj uspeh.

Celovec. Prihodnjo nedeljo, dne 16. vel. travna t. l. napravi S. K. S. Z. za Koroško svoj letni občni zbor ob 4. uri popoldne v prostorih „Rokodelskega doma“ v Celovcu (Neue Weltgasse 22.) Ta občni zbor obnesti se mora izborni; na njem hočemo odstraniti vse morebitne pomanjkljivosti v „Zvezi“. Jasno in določeno pot si hočemo začrtati v bodočnost. Tudi na Koroškem se dani — slovensko-krščanska stvar zmaguje. Le korajžno na dan!

Celovec. (Zadružni tečaj) napravi S. K. S. Z. za Koroško, ki bo trajal dva dni. Vršil se bo v Celovcu v ponedeljek 17. in torek 18. majnika t. l. Vabi se na obilo udeležbo, ki pa se naj takoj naznani „Slov. kršč. soc., Zvezi za Koroško“ v Celovec, da ve podrobnosti ukreniti in se pripraviti. Na zdár!

Celovec. Okrajna sodnija je oprostila urednika „Mira“, kojega je tožil prevaljski župan Pristov, češ, da ga je razžalil s tem, da je pisal, da je Pristov čudno manipuliral pri sestavljanju volilnih zapisnikov. — Znorel je posestnik Tancenberger v St. Petru.

Celovec. Izpisano je do 30. junija mesto sluge pri rudarskem glavarstvu. Prednost imajo certifikatisti.

Št. Vid. Pri vzklicni obravnavi v Celovcu je bil katehet Seybert, tožen zaradi motenja volilnega zborovanja, zopet oproščen. „Freie Stimmen“ o tem lepo molčijo.

Beljak. V Radovini na Štajerskem je umrl „profesor“ da Foresti, ki je pred 20 leti, izdajava v Beljaku „Deutsche Allgemeine Zeitung“, neznansko blatil vse Slovenstvo in duhovništvo. Njegov sodelavec, bivši igralec Graf, je tudi že dolgo pod zemljo. V Beljaku pa izhajajo sedaj krščansko-socialni (!) nemški list in Slovenci tudi še živimo. Foresti je bil rodom Lah in je poučeval tudi laščino.

Beljak. V Dobričah pri Trebinju je ponesrečil mizarski pomočnik Jakob Schauer. Pri izletu je padel iz visoke skale nad vasjo, takozvane Goslinje skale.

Rabelj. Pričelo se je zidanje naše jubilejske ljudske šole. — Na petelinov lov je prišel na Trviž saksonski kralj.

Mostič. Nemški Schulverein je vedno na delu. Pri Plimiču v Kozlevici so zadnjo soboto ultranemci ustanovili sulfurajnsko podružnico za našo okolico.

Blatnigrad. Kap je zadela nadučitelja Arnholca, ki je bil nadučitelj v Tigričah in je pri nas služboval še le od velike noči.

Otmanje. Obesil se je hlapec J. Schwarzfurner pri Estrlnu v Ločah.

Kranjsko.

Shod „Orlov“ na Šmarni gori. Pretečeno nedeljo so imeli Orli shod na Šmarni gori. Udeležba iz raznih krajev je bila ogromna.

Smrekov gozd se je užgal v občini Gorje na Gorenjskem. Iskra iz železničnega strbja so pakle na suho prodje in je užgale. Prihitele so iz vseh krajev požarne brambe in železniški delavci, katerim se je končno posrečilo ogenj omejiti in pogasiti.

Za železnico Kamnik—Polkela je vložilo 40 občin ob kamniški železnici in nameravani po tuhinjski dolini prošnjo na železniško ministrstvo. Istotako so storile tudi sinteresovane štajerske občine. Ta železnica je gospodarsko in strateško zelo potrebna in važna.

Primorsko.

V Pazinu je na hrvatski gimnaziji, kakor poroča „Slov. Narod“, letos 51 slovenskih dijakov, toraj je petina vseh dijakov Slovencev. Navzlic temu konstatiramo, da se tam slovenščina še ne poučuje. Na nemški beljaški gimnaziji je samo 14 Slovencev in vendar se slovenščina poučuje. Ali ni tej krivici vzrok nemarnost slovenskih profesorjev na pazinskem zavodu in nemarnost naših poslancev? Opozorjamo obojne na ta že predolgo obstoječi nedostatek; naj gledajo, da se s prihodnjim letom poravnaj!

Narodno gospodarstvo.

Nov načrt postave za krošnjarje. Trgovinski minister dr. Weiskirchner je vložil nov načrt za krošnjarsko postavo kot vladno predlogo. V 17. seziji državnega zbora se je po dolgotrajnih razpravah v obeh zbornicah sklenila zakonska osnova zadevajoča se krošnjarije. Predno se je pa ta osnova mogla predložiti sankciji je stopila v veljavo pogodba med Avstrijo in Ogrsko iz leta 1907, katere ureja medsebojne trgovske in prometne razmere med obema državama in radi te pogodbe se je morala preurediti na novo vsa zakonska osnova za krošnjarje. Od tendence v XV. členu pogodbe, po katerem bi bili izključeni vsi tuji krošnjarji od krošnjarijenja, naj bi se preuredil tako, da bi bilo ljudem iz nekaterih prizadetih okrajev v obeh državah dovoljeno izvrševati povsod svojo obrt. Kot posledek tozadavnih pogajanj z ogrsko vlado so se določile določbe paragrafa 29 nove vladine predloge. Po teh določbah naj krošnjarji iz nekaterih okrajev ogrskih komitatov Nagy-Küküllő, Nitra, Šopronj, Trenčin, Eisenburg, Moson, Modrus-Tieme potem Zagreb in Varaždin dobe dovoljenje za krošnjarijenje po gori omenjenemu paragrafu za Avstrijo tako dolgo, kot bodo dopuščeni za izvrševanje svoje obrti na

Ogrskem krošnjarji s čipkami, vezanimi izdelki itd. iz čeških krušnih gor, Kočevarji t. s. prodajalci južnega sadja iz Kočevja, Ribničanje s siti, lesenimi in lončenimi izdelki in bovski krošnjarji tekstilnih in galanterijskih izdelkov. Ta vložena osnova se razločuje od one v XVII. seziji državnega zbora sklenjene le po členu 12. Po tem paragrafu bodo imele namreč vse občine, ne glede na število občanov kot sedaj pravico, po sklepu občinskega odbora, krošnjarijenje po občini prepovedati. Potrjenje takih sklepov naj spada pod kompetenco političnih deželnih oblastev. Te določbe vsebujejo vse one želje samoupravnih oblastev in obrtniških korporacij, katere so ti v poslaniških krogih zaželeli in zahtevali, ne škodujejo pa tudi ne obstanku nekaterim krajem v narodno-gospodarskem oziru neobhodno potrebnim krošnjarskim obrtim. Po paragrafu 16 bo dovoljeno krošnjarijem iz gori omenjenih krajev, tudi po drugih krajih, kateri so drugače zaprti krošnjarijem, prodajati svoje stvari.

K sporu švicarsko-nemških mlinarjev. V Frankobrodu so imeli nemški in švicarski mlinarji zborovanje radi poravnave spora v zadevi izvozne poravnave za moko. Vsa poganjanja so se pa ponesrečila radi švicarskih mlinarjev, ki niso hoteli odtegniti svojih zahtev od razpravnega reda.

Solunski trgovci in tarifa Lloyd. Več kot 150 največjih trgovcev v Solunu je poslalo glavnemu ravnatelju „Avstrijskega Lloyd“ spomenico, v kateri izjavljajo, da ne bodo pustili več svojih stvari ladijam Lloyd prevažati, ako ne bo do konca meseca znižal visoke tarife. Glavni ravnatelj je izjavil na to spomenico, da so pritožbe brez vsake podlage in zahteva ustanovitev razsodišča. Resnica pa je, da so tarifi Trst—Levanta za nekatere robe veliko večji kot pa Severno morje — Levanta in so zaradi tega tudi Avstrijski izvozniki in industrijalci že precej časa zahtevali končno revizijo tarifa.

Produkcija svile v prošlem letu. Kakor vsako leto od 1870. leta sem je priobčila tudi za leto 1908 družba trgovcev svile v Lyonu statistiko o produkciji svile po celem svetu. Surove svile se je pridelalo 22,870.000 kilogramov, to je največja številka, ki se je mogla doseči do sedaj. Dobava svile se dviguje leto za letom. Leta 1907. se je pridelalo za 800.000 kilogramov manj kot 1908. Posebno so se dvignile številke v Levanti, na Kitajskem in Japonskem. V zadnjem času se je izvozila svile za 7 milijonov to je več kot 30% vsega kontingenta.

Nabirajte za volilni sklad Slovenske kmečke zveze.

Razgled po svetu.

Eksplodizija na podmorski ladiji. Na italijanski podmorski ladiji „Fosca“ je eksplodirala zaloga bencina. Šestnajst mož je bilo na ladiji in dva častnika; jeden častnik je bil tako težko ranjen, da so mu morali odvzeti nogo, a je potem kmalo po operaciji umrl. O vzroku eksplozije pripoveduje častnik, ki je ostal živ, da je jeden od mornarjev malo pred eksplozijo zapazil cigareto, vžgalico pa vrgel tako nepazljivo proč, da je nastala zbog tega eksplozija.

Razbojniške ženske. V Peterburgu so prijeli celo žensko razbojniško bando, katere je bila strah cele pokrajine. Celo bando je vodila vdova Šamarsin, ter imela dvajset razbojnic pod svojim poveljstvom. Članice te roparske bande so pomorile najpoprej svoje može a potem so napadale mnogobrojne potnike, katere so na strašen način pobijale in morile.

Protivojaške demonstracije na Češkem. V neki češki občini so prišli mladeniči k naboru korakajoč v vrstah s črnoovito rdečo zastavo v znak žalosti. Na rokah pa so imeli črni trak. Pred korakajočo četo je pa šla domača godba in igrala žalostinke. Orožništvo je napravilo temu žalostnemu sprevodu konec, udeležnike pa postavilo pod sodno obtožbo. — Drug slučaj se je zopet prigodil, da potrjeni niso hoteli priseči rekoč, da so anarhisti brez vere. Častnik naborne komisije jim je pa izjavil, da so istotako vezani ako so potrjeni, kakor bi prisegli. Protivojaški in anarhistični duh se po severoavstrijskih deželah zelo širi. Treba bo temu napraviti enkrat konec.

Roosevelt kot lovec. Bivši predsednik Roosevelt kateri se nahaja sedaj v angleški vzhodni Afriki, da strelja leve je po vesteh „Newjork Amerikan“ postrelil že tri stare leve in dve levinji. Njegov sin je že tudi podrl jednega leva. Svojemu služabniku, katerega je napadel močan lev je rešil Roosevelt življenje ter ustrelil leva. Črnci baje jako slave Roosevelta.

Podkupljene v Ameriki. Nemci z zlobnostjo kažejo na Rusijo rekoč, da je najbolj podkupljiva dežela. Pa temu ni tako. V Ameriki so podkupljivi ravnotako tudi višji krogi. Pred nekaj dnevi je bil v Pittsburgu obsojen bančni ravnatelj in občinski odbornik na dveletno ječo s temnico, dva druga občinska odbornika in trije meščani pa na poldrugo leto zapora, ker so se pustili podkupiti.

Poplave. Po vesteh iz Lvova narašča vodovje Visle, Rudova, Visloke, Sana in Dnjestra vsled neprestanega deževja. Tudi iz Černovice dohajajo vesti, po katerih je vsled dežja voda tako narasla, da je poplavljen vse področje reke Pruta. Vsi mostovi so odnešeni in podrti.

Najnovejše vesti.

Ožja volitev v splošni skupini spodnještajerskih mest in trgov dne 14. majnika: Kozje Horvatek 38, Kralj 1, Gornji Grad H. 46, Braslovče H. 23.

Za volilni sklad so darovali gospodje kaplani ob zaključku župniškega konkurza K 10.—, č. g. kaplan Kraner K 2.—

žane jezi, zato so napadli tudi našega vrliga občinskega tajnika gospoda Zupanca. Mi mu pa zato izrekamo popolno zaupanje, ker smo prepričani, da on stori za ljudski blagor v enem dnevu več, kot dopisnik „Narodnega lista“ celo leto. Kar se pa tiče gospoda kaplana, je pa on nastavljen za našo laro in niso nikogar klicali, da bi jih moral poslušati. Narodna stranka menda malo kedaj sliši krščanski nauk, zato ne ve kaj je krščanski nauk, kaj pa hujskanje. Kdor nima čiste vesti, ga marsikaj vznemiri.

Narodnim strankarjem pa povemo, da mi našega kaplana bolj spoštujemo, kot najboljše govornike pri klobasah in rujnem vinu. Gospodje, vi ste mislili, da ste nas s svojim dopisom v „Narodnem listu“ pokrtačili, pa mi vemo, da pes tudi nad vlakom laja, čeravno ve, da mu nič ne more. To je sedaj odgovor. Če boste pa še kaj pisali, slobodno; v „Straži“ še dobimo prostora za odgovor, ki bi tak, da se bo še marsikateri za ušesa pokrassal. Nar. stranki je pa pri nas že odklenkalo, zato naj si zapomni in ne hodi na led, ker komur večkrat spodrknje, ta gotovo pade.

Sv. Jurij ob Tolmuru. V nedeljo, dne 9. maja je imela Narodna stranka svoj shod v gostilni pri Kumru. Govorila sta kandidata Narodne stranke dr. Karba in Goričan, govorila sta tudi Roblek in dr. Kalaf iz Celja. Da se je posebno dobro udrihalo po Kmečki zvezi in njenim pristašem, osobito proti duhovnikom, je samoumevno. Ko jim je naš vrl pristaša g. Čulak očitno dokazoval neresnico ter zlobno zavijanje, je nastalo grozno tulenje in kričanje od prosvitljenih naprednjakov, ki so se sešli iz cele Savinjske doline. Vedite vi liberalni gospodje, da ima laž kratke noge in, da se bo z vami dne 17. maja tako temeljito obračunalo, kakor se je dne 7. maja z Brinarjem. Posebno naprednost je pokazala šentjurska liberalna inteligenca, katera pa ne zasluži tega imena, s svojo častno gardo, katera ima nalogo, da razgraja in kriči kot Čulakfari in napada naše pristaše s psovskimi, katerih je le edino ona zmožna. S takimi ljudmi hodi naša inteligenca na shode in na agitacijske pote ter si tako zavaruje hrbet pred opravičenim ogorčenjem naših dobrih kmetov. Čestitam! Kakor ste izrekli obsodbo nad našim kandidatom Pišekom, ki se je kruto izpolnil nad Brinarjem, ravno tako se bo zgodilo dne 6. maja z liberalnimi kandidatom dr. Karbo in Goričanom. Requiescant in pace!

Žalec. Propad liberalnega kandidata Brinarja je žalske liberalce popolnoma zdivil. V svoji besnosti napadajo zdaj enega, zdaj drugega, pridevajo imena, da mora biti poštenega človeka sram, pošiljajo anonimna pisma, tako nikotna, s tako hudobijo, da si človek takšnega niti misliti ne more, kar je pa edino le pri žalski bandi mogoče. Kot odgovor na to lumparsko početje onih, ki imajo toliko masla na glavi, da se jim že v temni noči cedi, začeli bomo osvetljevati vse žalske „dike“ po vrsti! Sami boste krivi, da bo širni svet zvedel, s kakšnimi ljudmi da ima opraviti. Toliko merodajnim faktorjem na znanje.

Solčava. Čeprav živimo v gorskem zakotju ob obalah bistre šumeče Savinje, se zavedamo, da smo Slovenci in veseli nas vsak nov pokret med slovenskim narodom. Prav tako nas pa tudi žalosti, ko vidimo, da v naši bližini gospodari nemškutarstvo, kakor se to godi posebno ob železniški progi Celje—Spod. Dravograd. Naj bi se vendar občine Petrovče, Žalec, St. Peter, Polzela, Braslovče, Smartno, Roštanj, Velenje itd. postavile na noge in krepko zahtevale dvojezične napise na tej progi in pa slovenske železniške uslužbenca. To se lahko zgodi, ker je ta proga sedaj državna. To vprašanje ne sme več s površja. Slovenske korporacije in vsi zastopi tekmuje v svojih narodnih dolžnostih. Gg. drž. posl. Roblek in Ježovnik, ki čuvata ob straneh to železnico, pa naj napetja vse svoje napredne sile, da se to velevažno vprašanje v najkrajšem času reši. Ako to dosežeta, jima ne bode izostala zahvala naroda. — Solčavan.

Dramlje. Pogorela je hiša v pondeljek jutro 10. maja Hazmanu v Pletovarjah. Lani si je poškodoval nogo, zdaj pa ta nesreča od ognja. Pomilujemo ga.

Št. Janž. Umrl je v torek, dne 4. t. m. v Št. Janžu prevzičkar Franc Rakun. Bil je oženjen, ravno 50 let star ter zelo priljubljen med občinstvom. N. v. m. p.

Mozirje. Z velikim navdušenjem se v našem trgu od vseh slojev pozdravlja kandidatura dr. Medveda. Vsi poznamo gospoda profesorja kot veleodličnega, zelo sposobnega narodnega bojovníka, kateri ni pripadal in ne pripada nobeni stranki, je pri nas splošna želja, da odstopi dr. Kukovec od kandidature, ker boljšega poslanca za trge in mesta ne moremo dobiti, kakor je dr. Medved.

Rečica ob Savinji. Na dne 9. maja 1909 se vršcem mnogoštevilno obiskanem volilnem shodu za občino Kokarje in Rečico, zastopano po svojih merodajnih občanah — volilcih, sklenilo se je enoglasno odposlati sledeči brzojav na č. g. drž. poslanca našega dr. Ant. Korošca: „Na volilnem shodu zbrani kličejo: Živijo, Vi in zmagovalna načela S. K. Z. 17. maj biti mora tudi naš. Predsedstvo volilnega shoda.“ Na ta način je dala ljudska volja dušek notranjemu nagonu s tem, da se zaveda svojih zmagovalnih načel, na koje program izvoljeni poslanci stopajo polnoštevilno v boj: Vse za vero, dom, cesarja. Shod se je zaključil z navdušenimi ovacijami na zmagovalce in na Velikanstvo presvetl. cesarja Franc Jožefa I. kot zaščitnika miru in ljubezni.

Rečica ob Savinji. Ljudskošolsko vprašanje na Rečici. Na mnogoštevilno obiskanem volilnem shodu na Rečici dne 9. maja 1909, kjer se je predstavil kandidat S. K. Z. gospod Alojz Terglav, reševalo se je na predlog kmeta po domače Fürsta iz Gornjih Pobrež tudi šolsko vprašanje, v katero debato je poseglo nebroj govornikov, ki so po vsestran-

skem razmotrivanju to rak arano kmečkega ljudstva v eminentni luči osvetlili in izvajali, da je to največji gordski voz, pred katerim mora avstrijski zakonodajalec obstati in se v premišljevanju zatopiti. Uredba ljudskošolskega poduka je namenoma dobra, pač pa v veliki meri enostranska in pomanjkljiva. Razločevati se mora dvojna mera, ker si razmere mestnega šolstva proti taistemu kmečkih občin gorostasno nasprotujejo. Ker je Avstrija večidel agrarna država, kmet edina podlaga življenju in obstanku vseh stanov, ki so izišli iz kmečkih rodov, hočemo govoriti in zastopati šolstvo le iz postojank kmečkega življenja. Vodilna ideja pa nas kljub temu v prepričanju navdaja, da: Ako hočeš človek postati, se moraš učiti, in zopet dejstvo da: Učenost brez čednosti je cvet brez sadja. In ravno ti nagibi naj bodo prepleteni v weneč pisanih cvetlic, ki naj zapletajo krono bratske ljubezni do kmečkega rodu.

V sponah nerazdeljenega celodnevne poduka, ki za naše krajevne razmere nikakor ni prikladen, ječati mora kmet tako dolgo časa, dokler je njega otrok izpostavljen vsem sovražnim elementom, ki njega mlado življenje zamorijo in utopijo. Daljni ušolani otroci trpe težave pota, mraza, lakote, med tem ko jih stariši doma bridko pogrešajo, vsled česar so zamude umevne, ki pa nalagajo starišem zopet nova bremena v denarju ali zaporu. Temu se pa v oko pride samo z razdeljenim poldnevnikom podukom, kar se pa da izpeljati le po sledeči metodi: Na primer podučuje v dostih slučajih ena učiteljska moč recimo 70 otrok v enem razredu dopoldne 3 ure in popoldne 1 do 2 uri in sedaj se vprašamo, ali je mogoče, to kopo mladih črvičkov sploh pregledati? Še manj pa temeljito podučiti? Iz tega slede neuspehi, in v dosego teh žalostnih razmer naj otrok celi dan tam od doma odtujen gineva.

Temu se odpomore edino le z razdeljenim poldnevnikom podukom, po kateri metodi ima potem učitelj v ožgled zgornji primeri samo polovico, to je 35 otrok (ali še manj) dopoldne za čas 2½ do 3 ure. In druga polovica ušolana je na popoldne istotako. — Zdrav razum že kaže, da bodo uspehi pri 35 otrocih učne dobe 2½ ur mnogo večji kot za 70 otrok celi dan. Otroci zamudi samo poldneva, je ostali čas doma pri stariših, lahko ima priliko za domače učenje in delo. Otroci ima boljšo nadzorstvo ter redno stalno hrano, katera mu je tako rekoč prva podlaga k naravnemu razvoju telesa, ki opraviči pregovor: Mens sana in corpore sano. (Zdrava pamet v zdravem telesu.) Z ozirom na javno moralo se lahko uredi ta razdelitev po mogočnosti tudi po spoluj zjutraj fantje, popoldne dekleta in to posebno tam, kjer imajo otroci daleč v šolo.

Učitelji se v številu ne pomanjšajo, pač pa se njihovo naporno delo blajša in oblaži. Zabrani se tudi novo zidanje in razširjanje šol, ker se vedno samo polovica šol obiskujejo otroci šolskega prostora posluhuje. Na ta način se bodo stroški za šole zmanjšali in zaradi tega v marsikateri kmečki občini doklade znižale namesto zvišale, kakor je to sedaj rapidno v navadi.

Kot vzgled se navaja samostanska šola v Nazarjih, ki zavzema z ozirom na praktično in povoljno učenje eno prvih mest in stoji izšolani otroci gotovo na višji stopinji omike, kakor taisti v drugih šolah s celodnevnikom podukom. Ukaželjni šolarji drugih občin so to šolo obiskovali in zavzemajo sedaj že mnoga odlična mesta. V Nazarjih uče č. gg. duhovniki poldnevno, splošnih zamud ni. Ako se je tukaj obnesel poldnevni poduk, bi se gotovo tudi drugod, kjer so enake krajevne razmere. Seveda, kjer otroci nimajo daleč v šolo, je gotovo na mestu celodnevni poduk. Ljudstvo plačuje šole, zato ima tudi pravico zahtevati, da bodo tako urejene, da bodo dosegle svoj uspeh. Sedaj je prišel pravi čas, da lahko ljudstvo doseže svoje želje glede šol. To pa le tedaj, ako si izvoli take zastopnike v deželni zbor, ki se bodo borili za te ljudske želje in napeli vse svoje moči, da jih izvojujejo. Liberalni poslanci bi tega gotovo ne storili, pač pa poslanci S. K. Z. Zato pa 17. maja vsi na volišče, da bodo povsod zmagali naši kandidati.

Brežice, Sevnica, Kozje. dr. Franc Jankovič, zdravnik, Kozje.

Resna beseda. Liberalci so razvili zadnje dni uprav nasilno agitacijo za svojega kandidata. Vemo z mnogo krajev, kjer so obletali vsakega volilca! Agitirajo s štajercijanskim geslom: Kmet voli kmeta! Večjega prijatelja kmeta, kakor je plemeniti in blagi dr. Jankovič, ni mogoče najti za kandidata! Katoliški moje! Ali hočete, da pade naš dr. Jankovič, da doživi z njim poraz tudi kmečka naša stranka? Ako ne, potem še te dni vsi na delo, na agitacijo! Vsak glas je neobhodno potreben!

Podrobno agitacijo je razvil gospod Malus v naši fari rajhenburški. Bri rujnem vinu se da z stvarnimi in tehtnimi razlogi dokazati nekaterim prenapetnežem, da naj kmet voli kmeta, doktor pa le naj ostane v svoji apoteki. Dočim se gospod kandidat razgovarja z utripajočim srcem o izidu prihodnjih volitev, hodi njegov podrepnik z pismi od kmeta do kmeta, da mogoče še vjame kako desko, iz katere bi se dal dne 17. maja skovati rešilni flos, ki

bo odnesel gospoda kandidata po Savi nazaj v Brežice. Ljudska volja, dragi Malus, se ne vidi pri ljudih, ki imajo čas, z vami ob delavnih posedati v gostilnah, ampak pri pravih kmetih, ki delajo ves dan na polju. Vprašam, kogar hočem: Koga boste pa vi volili, vsak mi odgovori: Dne 17. maja hočemo pokazati mi kmetje svojo voljo: Zdaj, ko že imamo kmeta Piška v deželnem zboru, mu bomo še pridružili dr. Fr. Jankoviča, da bosta potem z združenimi močmi delala za nas! To je ljudsko mnenje, g. Malus! Škoda za vas, da se daste za nos voditi od stranke, ki ni za naše pridno ljudstvo!

Rajhenburg. Kar je pisal „Narodni Dnevnik“ o shodih Narodne stranke, ki sta se vršila v naši fari dne 9. maja, je večinoma vse zlagano. Dober tek bralcem tega lista pri takšnem koritu! Škoda, da ne dobijo naši kmetje, ki so bili na shodih, teh poročil v troke. Učinek bi bil namreč ta, da bi šli vsi enoglasno in z neupogljivo odločnostjo dne 17. maja na volišče za g. dr. Jankoviča. Sicer se nam ni treba prav nič bati Malusa. Kakor je na shodu na Blanci prerokoval „Narodni Dnevnik“ Brinarju lepo število glasov — tako bo tudi sedaj dobil kmet Malus tisto lepo število glasov. Res kar zjokal bi se človek — tako je govoril neki prosvitljen študent, ki je imel priliko opazovati navdušenje naših zavednih kmetov za pravo narodno katoliško stvar — pa ne nad „za-telebanostjo našega ljudstva“, (kakor se je izrazil študent), ampak nad uspehih Narodne stranke. Mi se ne damo — je jednoglasen odmev našega ljudstva, in dne 17. maja gremo mi kmetje polnoštevilno na volišče za svojega delavnega kandidata g. Fr. Jankoviča.

Malusov javen shod v Veračah. Velika, nepojmljiva čast je nas Veračenarje zadela v nedeljo, dne 9. maja in mi smemo biti na njo brezpogojno ponosni kot na nekaj takega, česar malokdo doseže. G. urednik! Nem, da Vas muči radovednost, katero pa hočem pregnati s tem, da Vam o stvari sami in sicer stvarno, kakor se je vršila, poročam. Kandidatih dohtarsko-liberalne stranke — ali kakor se že sama imenuje „Narodna stranka“ — Malus, priredil je dne 9. t. m. v Veračah pri g. Andreju Leskošek javen volilni shod, katerega se je udeležilo čez 100 oseb, samo da je bilo na veliko žalost kandidata Malusa, razven par zaslepljenec, ki ne mislijo s svojimi možgani, večina pristašev Slov. kmečke zveze. Shod je bil napovedan ob 11. uri popoldne, toda odprt je bil še le, in sicer iz strahu pred pristaši K. Z., ob 1. uri popoldne. Zboru je predsedoval gospod Jakob Bovha, župan v Veračah, ker izmed somišljenikov Narodne stranke ni bilo nobenega sposobnega. Prvi je govoril Lesničar iz Celja. Smemo biti res ponosni, da nam je bila dana ugodna prilika spoznati to „diko“ slovenskega naroda. Govoril je tako „prepričevalno“ in „modro“, da smo se kar čudili, kje jemlje in zajemlje toliko „modrost“. Ako se je mislil gospod s svojim govorom pri nas proslaviti, se je ze lo zmotil. Njegovega govora nečemo obširno opisovati, škoda papirja, omenimo le to, da s takimi izrazi, kakor jih je rabil g. Lesničar, se dajo le lahko-mišljene deklice pridobiti, ne pa moške lastnega prepričanja. Govoril je nekaj o političnem načrtu Nar. stranke, kar že ima Kmečka zveza davno na svojem programu in za kar se že od svojega postanka bori. Vse drugače je nastopil kandidat Narodne stranke Malus kot govornik. Res je, da še tako resnega človeka mora posiliti smeh ob pogledu na moža, katerega je Narodna stranka postavila za kandidata kmečke skupine. G. Malus, svest si svojega poraza, nastopil je neverjetno boječ, kakor še pred njim menda noben kandidat ne. Ne bomo tukaj natančno popisovali vsebine njegovega „govora“ (izustil je le nekaj navadnih, priučenih fraz), omenimo samo to, da ni vedel drugega govoriti, kakor pripovedovati, kako se „kukuši“ krmijo in koliko (?) je on (Malus) v javnosti že kot 20 leten mladenič deloval v blagor (!) ljudstva. Toda smeli po celi dvorani je bil splošen, ko je zgovoril za njegovo „bistroumno“ mišljenje značilne besede: „Moji cenj. poslušalci! pa ne, ko vam to pripovedujem, misliti, da jaz „mlin na svojo vožo napeljujem!“ Mlinarji! Ali ste slišali? Gospod Malus je iznašel nov sistem za mlinarsko obrt. Ne, tega si pa nismo niti v sanjah predstavljali, da je gospod Malus zmožen „mlin na vožo napeljavati“ o pardón, saj je potem rekel, da ne, da bi si mi kaj takšnega mislili. Tukaj je le dvoje mogoče: ali je gospod Malus dotične besede v svoji nevednosti izrekel, ali je pa iz nas norce bril. Ako je prvo, potem moramo čestitati Narodni stranki, da ima v govorništvu tako „spretnega“ kandidata, ki niti premišljeno govoriti ne zna; če je pa drugo, je pa iz nas kmetov samo norce bril. — Na shodu se je obnašal virštanjski učitelj in znani zagrizeni agitator Narodne stranke tako čudno, da so se ljudje kar spogledovali. Gospod Jelovšek, svetujemo Vam zadnjič, da opustite vso strastno gonjo proti K. Z. in njenim pristašem, sicer bomo primorani, poročati javnosti marsikaj, kar Vam gotovo ne bo v korist, in izgubili bodele pri ljudstvu še tisto malo upliva, kar ga imate. Na uho Vam povemo tudi, da kot oiklan mož bi pač morali znati, da ni dostojno svojo jezo nad občinstvom kazati; tudi bi morali vedeti, da s takimi napadi si ne bodele ljudstva pridobili. Toliko Vam v prijazno pojasnilo gosp. Jelovšek. Shod se je vršil popolnoma mirno in druge nesreče ni bilo. Ko predsednik g. Jakob Bovha shod zaključil, smo se smeje razšli s prepričanjem, da Malus ni sposoben za dež. poslanca ter da bo

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Zelo ugodna prilika!**„Lilienwebe“****„Komeniuswebe“**

Prodajam prostovoljno žago in mlin na potoku, 5 minut daleč od izliva v Savo, pri lepi cesti. Kolodvor Zidanmost je oddaljen 1 uro, trg Radeče 1/2 ure. V kratkem se otvori železniška postaja. Izvrstna lega tudi za večje podjetje s pomočjo elektrike. Cena zelo nizka. Slovenci, ki se zavedate kake veljave, pridite, sicer bo tujec porabil priučujočo ugodno priliko! Prodajam tudi pripadajoče posestvo: njive, gozd, travnik, vinograd. Več pove Ant. Podlipnik, Loka pri Zidanem mostu.

Karl Berömek, Vamberg
Češko.

Vzorci se pošiljajo zastonj.

Kavo,

Lepo posestvo blizu Velenja v Spodnjem Štajerju, v ravnini in sicer zidana hiša, zidani hlev, 8 oraloj njiv, 2 orala hmelja, 8 oraloj travnikov med tem 2 orala sadonosnika in 8 oraloj dorastlega gozda z mešanim drevjem, skupaj 26 oraloj, nerazdeljeno ali pa tudi samo polovica proda se za nizko ceno. Plačilo ugodno. Ponudbe naj se pošljejo pod „Posestvo“ na uredništvo tega lista. 91

žgano in nežgano pošilja po pošt-nem povzetju v vrečah po 5 kg poštne in carine prosto na vse kraje trgovina „Merkur“

I. Bilc, ilirska Bistrica pri Reki.

Santos 12 K 50 v. San Domingo 14 K. Poseben cenik se pošlje zastonj in franko. 109

Izjava.

Jaz podpisani Karl Moser, bivši trgovec pri sv. Ksaverju, obžalujem, da sem g. Jakoba Sem, trgovca pri Sv. Ksaverju v Savinski dolini na ta način razžalil, da sem neutemeljene in nepravilne govorice o njegovih plačilnih in premoženih razmerah raztrosil: jaz te govorice kot neresnične pretličem in prosim g. Sema za odpuščanje.

Celje, dne 28. aprila 1908.

Karl Moser.

Blahut Ivan

v Bukovici pri Frideku (Šlezija)

pošilja izvrstno čisto platno vseh vrst. Vzorci se pošiljajo na zahtevo zastonj. Trgovci imajo velik popust. 104

Prva prodajalna domačega sukna, kakor sukna za gospode in gospe, je pri tkalniški zadrugi

„Vzajemnost“ Hronov ob Metavi (Češko).

30 m različnega sukna, platno, oksfort, cefir, kanavas itd. (v vsaki hiši vporabno) se vpošlje za 15 K. Vzorci in ceniki zastonj. Od 25 K se pošilja franko. 105

Pozor! Slovenci! Pozor!

Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica šte. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 84

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m.	po 36 v.
Slovensko platno m.	po 40 v.
Savinsko platno m.	po 44 v.
Vojaško platno m.	po 46 v.
Domestih platno mehko m. . . .	po 48 v.
Gorsko platno debelo m.	po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m.	po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. . .	po 60 v.

Vzorci zastonj in pošiljajve čez 20 K franko.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

V trenutku uniči ogenj

mnogim posestnikom poslopja in s trudom spravljene pridelke. Nima jo pričakovati izdatne pomoči, ako niso dobro zavarovani

Kdor potrebuje tozadevnih pojasnil, naj se obrne na Vinko Vabič-a mlajšega, trgovca in okr. zastopnika Dunajske zavarovalne družbe v Žaleu. 108

Zavaruje najceneje!

Skrbi za takojšno in kulantno izplačilo oškodovanim!

Restavracija**Narodni dom**

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Izkušen samski organist ob enem tudi cerkovnik se takoj sprejme v Leskovcu pri Ptuj. 111

Ugodna prilika!
40 m ostankov različnega sukna, samo izvrstno blago za 15 K proti povzetju. Dolgost ostankov: 4 — 16 m. Kanavaz 40 m za 17 K odpošilja Pík Vilhelm, Hronov ob Metavi, Češko. 114

Platneni izdelki Rudnih gor so na dobrem glasu, — so pa tudi pristni in trpežni — če se naročijo naravnost iz Rudniških gor. Ostanke cefirja, primerni za obleke so nejcenejši pri izdelovalcu Jožef Anderšek v Bistri pri Novem mestu ob Metavi, Češko. 40 m najboljšega sukna stane 18 K. 112

Pomislite, predno naročite, kako blago dobite! Samo pri meni dobite 40 m kanavasa, oksforda, barhenta ostanke cefirja za 16 K. Dolgost ostankov 6—16 m. H. Breč, tkalnica Nohod. 113



Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svoje bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateljeju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Kdor želi trpežno vrhno suknjo, naj se obrne z zaupanjem na izdelovalca

FRANC STRNSKY v Lišni,

pošta Nemacka (Moravsko).

7 vrhnih sukenj s poštнім povzetjem po 1 K 20 vin. komad. Kdor kupi enkrat, kupi zopet. V zalogi je principelno trpežno sukno. Vzorci se ne pošiljajo. 103

Za nakup priporočamo trvdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prté, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-



seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
... obrt s strojnim obratom. ...Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ...Specialna delavnica in podo-
barski atelje za umetna cerkvena
dela kakor: altarjev, obhajilnih
miz, prižnic, kropilnih in krstnih
... kamnov itd. ...Brušenje, puliranje in struganje
... kamena s stroji. ...Mnogoštevilna zaloga nagrobnih
spomenikov iz različnih marmornih
vrst granitov in sijenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.Naprava zidanih ali betoniranih
... rodbinskih grobišč (rakev). ...Tlakovanje cerkva, dvoran in
hodnikov s šamotnim ali cementnim
... tlakom. ...Izdelovanje pohištvenih plošč iz
različnih najbolj idočih marmornih
... vrst v vseh oblikah. ...
Popravljanje spomenikov, udela-
... vanje napisov v iste. ...

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse štef. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
društvenih odrov, napisov na steno,
deske, plošče in steklo ter za
vsa v pleskarsko in slikar-
sko stroko spadajoča
... dela. ...

Pestrezba točna! :: :: Cene nizke!

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za
tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri
nizkih cenah, tudi mesečna stano-
vanja s hrano za letoviščarje; izborna
kuhinja, vedno sveže pivo, različna
vina; po letu senčnat vrt; vozovi
v hiši vsak čas na razpolago: ...

se priporoča za obilni obis

Sveta birma

Za šolo in dom!

pouk in priprava za ta sveti zakrament

Sestavljen Jernej Voh; tretji predelani natis, velja 12 vin.
s poštnino 20 vin. Sveta birma obsega 50 strani
in ima prav pregleden in zanimiv poduk za šolarje.
Zato knjigo toplo priporočamo. — Naročnina se lahko
pošlje v znakah.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

**Slovenski krojač
Jakob Vezjak**

v Mariboru, Šolska ulica 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje
vsakovrstnih oblek za gospode in dečke po naj-
novejšem kroju. Velika zaloga vsakovrstnega
... sukna iz domačih in tujih tovarn. ...
Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine
na stroje. ...**Ignac Božič**

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi
preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih
oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga
vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.V nujnih potrebah se vsakovrstna
obleka v 24 urah zgotovi.**Karol Tratnik, Maribor**

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila
različnih moštanc, kelihov, ciborijev, les-
tencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno
orodje popravljam pozlatim in posrebrim v
ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Slovenski brivec!Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrezba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.**IVAN BERGLEZ, brivec**

Maribor, Šolska ulica 2.

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke
ter se priporoča slavnemu občinstvu in cenjenemu
občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.
Ako se sklicete na „Straža“ dobite po znižani ceni

Tovarna za žice in mreže

Kunte F. Strašice, Češkopriporoča mreže in žice v lesenem in železnem okvirju,
strojne žice, mreže za pesek, kuhinjska cedila, žimnice za
postelje, elastične žimnice, otirače za črevlje, specialitete
žičnih žimnic itd. ...

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celjepriporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-
nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za po-
dobe. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in pri-
vatnih stavbah. ...

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrezba!

Na debelo.

Na drobno.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 3 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).**Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.****Hranilne vloge**se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.**Posojila se dajejo**le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poročstvo po 5½% in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prejšnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.**Uradne ure**so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven
praznikov. — V uradnih urah se sprejema in is-
plačuje denar.**Pojasnila se dajejo**in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne. ...

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nakladnike.